

Elevernes oplevelse af de tekniske eux-forløb

FORORD

Elevernes oplevelse af de tekniske eux-forløb

Der er bred enighed om, at manglen på faglærte bliver en udfordring i fremtiden.

EVA har tidligere påvist, at det har betydning for unges valg af ungdomsuddannelse, at de har brede muligheder for at studere videre efter deres ungdomsuddannelse. Et af de helt centrale tiltag, der skal få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse, er erhvervsuddannelser med eux, der kombinerer en erhvervsuddannelse og en erhvervsfaglig studentereksamen i et og samme uddannelsesforløb. Efter endt uddannelse har eleverne således både mulighed for at arbejde som faglært og læse direkte videre på en videregående uddannelse.

Et stabilt, højt optag på eux indikerer, at flere unge efterspørger den dobbeltkompetence og de fremtidsmuligheder, eux giver. Der findes dog kun begrænset viden om, hvordan de unge på de tekniske eux-forløb oplever deres uddannelsesforløb, og hvad de ønsker at bruge deres uddannelse til efterfølgende.

I denne rapport præsenterer Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) derfor en undersøgelse af tekniske eux-elevs perspektiver på eux. Undersøgelsen baserer sig på analyser af registerdata samt interview med – og en spørgeskemaundersøgelse blandt elever på de tekniske eux-forløb. Rapporten præsenterer, på baggrund af disse analyser, viden om, hvad der kendetegner eux-eleverne, hvilke bevæggrunde eleverne har for at vælge en erhvervsuddannelse med eux, hvordan de oplever forløbenes indhold og tilrettelæggelse og hvordan eleverne vurderer deres udbytte af eux-forløbene.

Rapporten indgår i en større undersøgelse af de tekniske eux-forløb, som EVA gennemfører i perioden 2020-2021. Der udkom i den forbindelse en rapport tidligere på året, der belyser praktikvirksomhedernes erfaringer med tekniske eux-elever. Den samlede undersøgelses formål er at bidrage med viden om, hvorvidt og i hvilken grad tekniske erhvervsuddannelser med eux opfylder de intentioner, man politisk har med eux-forløbene, og om forløbene på den måde kan bidrage til flere faglærte.

Undersøgelsen vil være med til at kvalificere debatten om, hvilken rolle eux skal spille i uddannelseslandskabet, og hvordan eux bedst tilrettelægges, så forløbene giver værdi for både elever og virksomheder.

Christina Barfoed-Høj
Direktør
Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

INDHOLD

Elevernes oplevelse af de tekniske eux-forløb

1	Resumé	6
2	Indledning	10
2.1	Baggrund og formål	10
3	Eleverne på teknisk eux: Kendetegn og frafald	16
3.1	Eux-elevernes kendetegn	17
3.2	Frafald og overgang til hovedforløbet	23
4	Elevernes motivation for at vælge eux og plan efter endt uddannelse	30
4.1	Elevernes motivation for at vælge eux	30
4.2	Elevernes planer efter endt eux-forløb	36
5	Elevernes oplevelse af skoleundervisningen	41
5.1	Undervisningen i de uddannelsesspecifikke fag	41
5.2	Undervisningen i de gymnasiale fag	44
5.3	Sammenhængen mellem gymnasiale fag og uddannelsesspecifikke fag	47
6	Elevernes oplevelse med at få en læreplads	51
6.1	Elevernes oplevelser med at søge læreplads	51
7	Elevernes oplevelse af sammenhæng mellem lærepladsperioder og skoleperioder	54
7.1	Gymnasiefagenes anvendelighed i lærepladsperioderne	54

7.2	Eux-elevenes opgaver på lærepladsen	56
7.3	Skoleperiodernes længde	57
7.4	Dialog om elevens læring	58
8	Elevernes samlede vurdering af eux	61
8.1	Størstedelen af eux-eleverne har været tilfredse med deres uddannelse	61
8.1	Eleverne vil anbefale eux– men ikke til alle	63
	Appendiks A – Datagrundlag	66

1 Resumé

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter i denne rapport fokus på, hvordan elever, der går på en teknisk eux, oplever forløbet og vurderer deres udbytte af den.

Erhvervsuddannelser med eux (eux-forløb) gør det muligt for eleverne at blive faglærte og studenter med samme uddannelse. Eux-forløbene er dermed ét af de centrale tiltag, der skal gøre det mere attraktivt at vælge en erhvervsuddannelse og dermed bidrage til, at vi får flere faglærte i Danmark.¹

Denne rapport belyser, hvad der karakteriserer elever på erhvervsuddannelser med eux (eux-elever) sammenlignet med elever på de ordinære erhvervsuddannelser (eud-elever) på de samme uddannelser. Rapporten belyser også, hvilke bevæggrunde eux-eleverne har for at vælge en erhvervsuddannelse med eux, hvordan de oplever eux-forløbenes indhold og tilrettelæggelse, og hvordan de vurderer deres udbytte af den samlede uddannelse.

Undersøgelsen er baseret på registerdata om elever på de tekniske erhvervsuddannelser, der både udbydes med og uden eux, en spørgeskemaundersøgelse blandt tekniske eux-elever og kvalitative interview med hovedforløbselever på tekniske eux-forløb.

Relevans og faglig kontekst

Erhvervsuddannelser med eux er, efter de blev gjort til et udbredt tilbud i 2015, hurtigt blevet et populært uddannelsesvalg blandt de unge. I 2021 søgte 19,9 % af de elever, der færdiggjorde enten 9. eller 10. klasse, en erhvervsuddannelse. Samlet set er søgningen til erhvervsuddannelserne på niveau med søgningen de sidste par år, men dette skyldes i høj grad søgningen til eux. Blandt de elever, der søgte en teknisk erhvervsuddannelse, var det nemlig hver fjerde (26,3 %), der søgte den som eux-forløb².

EVA har tidligere gennemført analyser af eux-forløbene på det merkantile område^{3,4}, samt analyser af arbejdet med faglig synergi på uddannelsesinstitutionerne, der udbyder erhvervsuddannelser

1 Børne- og Undervisningsministeriet. (2020). Bekendtgørelse om lov af erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v.: LBK nr. 1.302 af 4.09.2020. Lokaliseret 06.04.2021 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1302>.

2 Børne- og Undervisningsministeriet. (2021). Hvad vælger eleverne, når de forlader grundskolen efter 9. og 10. klasse i 2021? Lokaliseret 06.04.2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf21/mar/210325-bilag-1-notat-om-soegningen-fra-9-og-10.pdf>.

3 EVA for Styrelsen for undervisning og kvalitet (2019). [Merkantile eux-elevs overgang til hovedforløbet](#).

4 EVA for Styrelsen for undervisning og kvalitet (2019) [Praktikvirksomheders adfærd i forbindelse med merkantile elevs overgang til hovedforløb](#)

med eux⁵. Med denne undersøgelse er det dog første gang, at eux-forløb på det tekniske område undersøges systematisk, med fokus på elevernes egen oplevelse af deres uddannelse.

Undersøgelsen har til formål at give viden om, hvorvidt eux-forløbene bidrager til, at flere unge bliver faglærte, og om eux-forløbene, ifølge eleverne, opfylder de intentioner, der er med forløbene, særligt med hensyn til den dobbeltkompetence, eleverne opnår med den samlede uddannelse, og den sammenhæng, undervisningen skal skabe mellem de studiekompetencegivende fag og de erhvervsfaglige elementer i uddannelsen. Resultaterne kan dermed være med til at kvalificere det videre arbejde med at implementere og udvikle de tekniske eux-forløb.

Rapporten er særligt relevant for politiske beslutningstagere og interesseorganisationer inden for erhvervsuddannelsesområdet og for uddannelsesledere på erhvervsskoler, der udbyder eux.

Hovedresultater

Undersøgelsen viser, at størstedelen af de tekniske eux-elever er tilfredse med deres eux-forløb og vil anbefale det til andre. Samlet set tyder undersøgelsens resultater desuden på, at eux har potentiale til at få flere elever til at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse.

Undersøgelsen tydeliggør dog også et behov for at se nærmere på de konkrete rammevilkår for de tekniske eux-forløb, da den nuværende struktur giver anledning til en række udfordringer for eleverne. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at flere elever oplever en begrænset sammenhæng mellem skole- og lærepladsperioder og mellem de erhvervsspecifikke og gymnasiale elementer i uddannelsen samt udfordringer med at få en læreplads inden for visse uddannelsesområder.

Undersøgelsens resultater peger således på, at der er behov for, at regeringen, Børne- og Undervisningsudvalget og parterne i fællesskab ser nærmere på rammevilkårene for de tekniske eux-forløb. Der bør være fokus på, hvordan man kan forbedre uddannelsesinstitutionernes vilkår for at skabe sammenhængende uddannelsesforløb for eleverne, og hvordan man kan tilskynde virksomhederne til at ansætte eux-elever i lærepladsforløb.

Størstedelen af eleverne er tilfredse med deres eux-forløb

Størstedelen (68 %) af de adspurgte eux-elever angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at de overordnet set er tilfredse med deres uddannelse. Derudover svarer 52 % af eux-eleverne, at de vil anbefale uddannelsen til andre.

I de kvalitative interview fremhæver eleverne særligt muligheden for dobbeltuddannelse og dynamisk undervisning, der veksler mellem praktisk og boglig undervisning, som er mulig ved eux-forløbene. Eleverne påpeger dog, at der er tale om en fagligt krævende uddannelse, og at der kan være udfordringer med eux-forløbenes tilrettelæggelse. Derudover oplever nogle elever, at det er en større udfordring at få elevplads som eux-elev end som almindelig eud-elev.

5 [EVA for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet \(2020\), Rammer for at styrke faglig synergi i eux-forløb.](#)

Eux-forløbene tiltrækker en anden type elever end eud-forløbene

Registeranalyserne viser, at eleverne på de tekniske eux-forløb adskiller sig fra elever på de tilsvarende eud-forløb på flere parametre. Analyserne viser blandt andet, at der er en større andel fagligt stærke elever på eux-forløbene sammenlignet med eud-forløbene. Helt konkret har eux-eleverne i gennemsnit et højere karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen i dansk og matematik (6,6) sammenlignet med eud-eleverne fra de tilsvarende uddannelser (4,9).

Mindre frafald blandt eux-elever

Registerundersøgelsen viser, at frafaldet på både grundforløb 2 (GF2) og hovedforløbet var mindre blandt eux-elever end blandt eud-elever på samme uddannelser i perioden 2015-2019. 18 % af eux-eleverne faldt fra i løbet af GF2, hvor frafaldet blandt eud-elever var på 27 %. På hovedforløbet faldt 8 % af eux-elever fra inden for 12 måneder, mens det gjorde sig gældende for 17 % af eud-eleverne på de samme uddannelser.

Analyserne viser desuden, at en større andel af eux-eleverne overgik til hovedforløbet efter endt GF2-forløb inden for 6 måneder, men at 12 % af de elever, som gennemførte GF2 med eux, skiftede fra et eux-forløb til et eud-forløb i forbindelse med overgangen.

Eux er både et alternativ til en gymnasial uddannelse og til en ordinær erhvervsuddannelse

Spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever viser, at eux både tiltrækker elever, som ellers ville have valgt en gymnasial uddannelse, og elever, som ellers ville have valgt en ordinær eud. 45 % af de adspurgte elever svarer, at de ville have valgt en stx, htx, hhx eller hf, såfremt eux ikke eksisterede. 43 % svarer, at de ville have valgt en ordinær eud.

Spørgeskemaundersøgelsen peger desuden på, at eux-eleverne både orienterer sig mod at blive faglærte og mod videre uddannelse. Den primære årsag, eleverne angiver til at vælge en eux, er, at de vil holde mulighederne åbne.

Størstedelen af eux-eleverne har planer om at arbejde i en periode og derefter læse videre

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at størstedelen af eux-eleverne (42 %) har planer om at arbejde i en periode og derefter læse videre. 23 % har kun planer om at få arbejde inden for deres erhverv, mens 18 % har planer om at videreuddanne sig med det samme.

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at der – ikke overraskende – er en sammenhæng mellem, hvilken uddannelse, eleverne ville have valgt, såfremt eux ikke eksisterede, og deres plan efter endt eux-forløb. Elever, der valgte et eux-forløb som alternativ til et eud-forløb, har i højere grad planer om at arbejde inden for deres fag efter endt uddannelse sammenlignet med de eux-elever, som valgte et eux-forløb som alternativ til en gymnasial uddannelse.

Eux-elever har sværere ved at få en læreplads

Registerundersøgelsen viser, at en større andel af eux-elever er i skolepraktik i deres første lærepladsperiode sammenlignet med eud-eleverne. Det gør sig gældende for 34 % af eux-eleverne og

25 % af eud-eleverne på de tekniske erhvervsuddannelser. Frafaldet blandt elever, som er i skolepraktik i deres første lærepladsperiode, er dog mindre for eux-eleverne (11 %) end for eud-eleverne (24 %).

I spørgeskemaundersøgelsen svarer 37 % af eux-eleverne med en elevplads, at de har oplevet, at det var svært at få en elevplads. Særligt elever på eux-forløbene inden for bygge- og anlægsområdet og industriens uddannelser oplever dette. I de kvalitative interview fortæller eleverne fra disse områder ligeledes, at de oplever, at virksomheder, der ansætter elever fra disse uddannelser, er tilbageholdende med at ansætte dem på grund af lange skoleperioder, hvilket stemmer overens med virksomhederne besvarelser i EVA's undersøgelse af virksomhedernes erfaringer med tekniske eux-elever⁶ fra foråret 2021.

Store forskelle på, hvorvidt eleverne oplever sammenhæng i forløbene

Undersøgelsen viser, at der er store forskelle på, hvorvidt eleverne oplever sammenhæng i deres eux-forløb. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 41 % af eleverne, at de er enige i udsagnet "Mine lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale og de uddannelsesspecifikke fag", mens 33 % er uenige.

Undersøgelsens kvalitative analyse viser ligeledes, at der er forskel på, om eleverne oplever, at der er sammenhæng mellem de erhvervsspecifikke og gymnasiale elementer i deres forløb. Elever, der oplever sammenhæng, oplever dette som motiverende og vurderer, at det bidrager til deres læring. Elever, der ikke har erfaring med sammenhæng imellem forløbets dele, har svært ved at forholde sig til, om det er noget, de savner eller ej.

Begrænset dialog om læring i lærepladsperioderne

I spørgeskemaundersøgelsen svarer 34 % af eux-eleverne, at de ikke har haft en samtale med en person på deres læreplads om egen læring.

Den kvalitative undersøgelse viser, at de elever, der *har* haft oplevelsen af, at der bliver fulgt op på deres læring på lærepladsen, finder det meget motiverende. Parallelt til spørgeskemaundersøgelsen viser den kvalitative undersøgelse dog, at mange eux-elever ikke har haft samtaler med en person på deres lærepladssted om, hvad de skal lære i løbet af lærepladsforløbet, eller om hvad de tidligere har lært.

6 [EVA \(2021\) Praktikvirksomheders erfaringer med tekniske eux-elever](#)

2 Indledning

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter i denne rapport fokus på, hvad der kendetegner eux-elever sammenlignet med eud-elever fra samme uddannelser samt eux-elevers erfaringer med og vurdering af de tekniske erhvervsuddannelser med eux.

2.1 Baggrund og formål

Det danske ungdomsuddannelsessystem er baseret på en opdeling mellem henholdsvis gymnasiale uddannelser (stx, htx, hhx, og hf) og erhvervsuddannelser. Det er en præmis, at de unge skal træffe et valg om hvilken af disse to veje, de ønsker at gå efter grundskolen. De seneste år er der imidlertid sat fokus på, hvordan sammenhængen mellem de forskellige ungdomsuddannelser kan styrkes, så eleverne ikke i samme grad stilles over for et meget opdelt valg mellem en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Ikke mindst som et middel til at opnå en øget søgning til erhvervsuddannelserne.

Et af de tiltag, der skal styrke samspillet mellem det gymnasiale og erhvervsfaglige ungdomsuddannelsesspor og på den måde få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse, er udbredelsen af eux-forløb inden for udvalgte uddannelser på tværs af de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne. I aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser⁷ fra 2014 lød det, at samtænkningen af den erhvervsfaglige og studiekompetencegivende undervisning i eux dels skulle gøre eleverne bedre til at koble teori og praksis og dels styrke elevernes mulighed for videre uddannelse som både studenter og faglærte.

Eux skal således bidrage til realiseringen af "De fire klare mål" i aftalen om bedre og mere attraktive uddannelser, herunder at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse, og at flere skal gennemføre en erhvervsuddannelse.

⁷ Regeringen og aftalepartierne. (2014). *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*. Lokaliseret 06.04.2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/erhverv/pdf19/190220-aftale-om-bedre-og-mere-attraktive-erhvervsuddannelser.pdf>.

De fire klare mål for erhvervsuddannelsernes udvikling

Mål 1: Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.

Mål 2: Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse.

Mål 3: Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige som muligt.

Mål 4: Tilliden til og trivslen på erhvervsuddannelserne skal styrkes.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. (2020). *Klare mål*. Lokaliseret 04.06.2021 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/skoleudvikling/klare-maal/om-klare-maal>.

Eux er siden introduktionen i 2015 blevet et populært uddannelsesvalg blandt unge, hvilket understreger, at der har været efterspørgsel på en ungdomsuddannelse, der kombinerer studiekompetencegivende undervisning på gymnasialt niveau med praksisrettet erhvervsfaglig undervisning.

I 2021 søgte 19,9 % en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, svarende til 13.168 personer. Blandt dem, som søgte en teknisk erhvervsuddannelse, var det hver fjerde (26,3 %), der søgte den med eux⁸. Søgningen til erhvervsuddannelserne ligger således på samme niveau som tidligere år, men dette skyldes i høj grad søgningen til eux.

Dog mangler der viden om, hvordan eleverne faktisk oplever eux-forløbene, og om eux lever op til ambitionerne i forbindelse med udformningen af forløbene ud fra elevernes perspektiv. Viden, der både kan kvalificere drøftelserne om erhvervsuddannelser og eux på nationalt plan, og som kan bidrage til at styrke implementeringen og udviklingen af eux på erhvervsskolerne.

2.1.1 Formål

I lyset af ovenstående har denne undersøgelse til formål at bidrage med viden om, hvorvidt eux-forløbene bidrager til, at flere unge bliver faglærte, og om eux-forløbene, ifølge eleverne, opfylder de intentioner, der er med eux-forløbene, særligt med hensyn til den dobbeltkompetence, eleverne opnår med den samlede uddannelse, og den sammenhæng undervisningen skal skabe mellem de studiekompetencegivende fag og de erhvervsfaglige elementer i eux-forløbet.

I undersøgelsen er der fokus på at besvare flg. spørgsmål:

- Hvad kendetegner de elever, som vælger en teknisk erhvervsuddannelse med eux?
- Hvor stort er frafaldet på de tekniske erhvervsuddannelser med eux, og hvad kan et evt. frafald skyldes?
- Hvad kendetegner eux-elevernes formål med at vælge en eux, deres motivation undervejs i uddannelsen og deres udbytte af eux, og hvad har betydning for dette?

8 Børne- og Undervisningsministeriet. (2021). *Hvad vælger eleverne, når de forlader grundskolen efter 9. og 10. klasse i 2021?* Lokaliseret 06.04.2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf21/mar/210325-bilag-1-notat-om-soegningen-fra-9-og-10.pdf>.

EVA undersøger eux

Denne rapport er anden og sidste del af en samlet undersøgelse af de tekniske erhvervsuddannelser med eux, som EVA gennemfører i perioden 2020-2021.

Den første udgivelse blev offentliggjort i april 2021 og havde fokus på lærepladsvirksomhedernes oplevelse af eux og erfaringer med elever fra tekniske erhvervsuddannelser med eux. Rapporten viste, at lærepladsvirksomhederne overordnet set var tilfredse med deres eux-elever, men at de lange skoleperioder var en barriere for, at flere virksomheder ansatte denne type elever.

2.1.2 Eux-forløbenes tilrettelæggelse på de tekniske erhvervsuddannelser

Siden 2015 har alle merkantile erhvervsuddannelser samt en række af de tekniske uddannelser været udbudt med eux (eux-forløb) – de fleste som en mulighed ud over den ordinære erhvervsuddannelse (eud-forløb)⁹.

Et eux-forløb varer mellem fire og seks år, afhængigt af den enkelte uddannelses indhold. Et eux-forløb rummer alle de fag, der indgår i en ordinær erhvervsuddannelse med undtagelse af grundfag og valgfag. De er erstattet af fag på gymnasialt niveau, dvs. at de afsluttes på et studieforberedende niveau svarende til en gymnasial uddannelse (stx/hhx/htx eller hf med overbygning). Det er hensigten, at den studieforberedende undervisning samtænkes med erhvervsuddannelsesundervisningen med en ambition om, at eleverne lærer kompetencerne hurtigere og bedre på denne måde, end når de læres i to adskilte forløb¹⁰. Derfor Den gymnasiale undervisningstid være afkortet med begrundelse i forventede synergieffekter ligesom der kan være afkortet i uddannelsesspecifikke fag med grundfagslignende indhold.

Tekniske eux-forløb er overordnet set tilrettelagt som et almindeligt eud-forløb. Dvs. at forløbene både rummer et grundforløb 1 (GF1) af 20 ugers varighed for elever, der påbegynder uddannelsen op til to år efter, de har afsluttet grundskolen, og et grundforløb 2 (GF2) af 20 ugers varighed for alle elever. Desuden er en erhvervsuddannelse med eux også tilrettelagt som en vekseluddannelse, hvor eleverne i hovedforløbet skiftevis er i en lærepladsvirksomhed (eller alternativt i skolepraktik) og på skoleforløb. Forskellen på de to forløb er, at elever på eux-forløb har fag undervist på gymnasialt niveau (gymnasiefag).

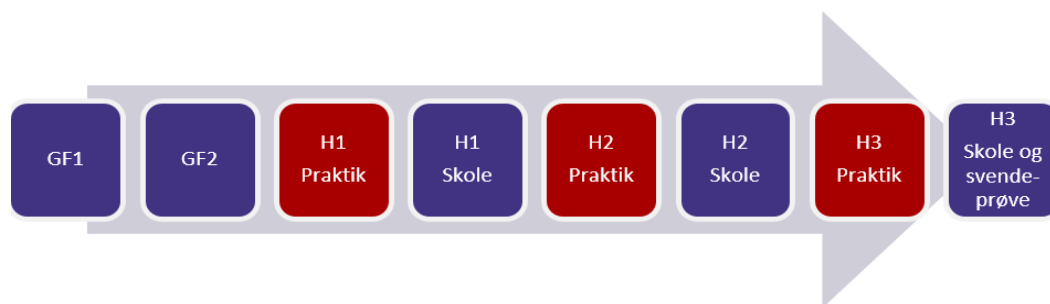
⁹ For enkelte uddannelser gælder det, at de efter reformen i 2015 kun udbydes med eux. Det gælder kontoruddannelse med specialer og finansuddannelsen.

¹⁰ Børne- og Undervisningsministeriet. (2020). *Om eux*. Lokaliseret 05.03.2021 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eux/om-eux>.

Gymnasiefagene ligger både på GF2 og på hovedforløbet og er dermed i en vekslen med lærepladsperioderne på hovedforløbet. På de tekniske uddannelser med eux har de enkelte skoleperioder på hovedforløbet en varighed på ca. et halvt år, hvilket dermed er noget længere end skoleperioderne i en ordinær erhvervsuddannelse, hvor disse kan være helt nede på en varighed på under fem uger afhængigt af uddannelsen.

FIGUR 2.1

Teknisk eux-struktur

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: I skoleperioderne på hovedforløbet undervises eleverne både i erhvervsuddannelsesfag og gymnasiale fag.

Note: Figuren illustrerer den overordnede struktur for de tekniske erhvervsuddannelser med eux. Længden på uddannelsesforløbene og de enkelte skole- og lærepladsperioder kan variere på tværs af de enkelte uddannelser.

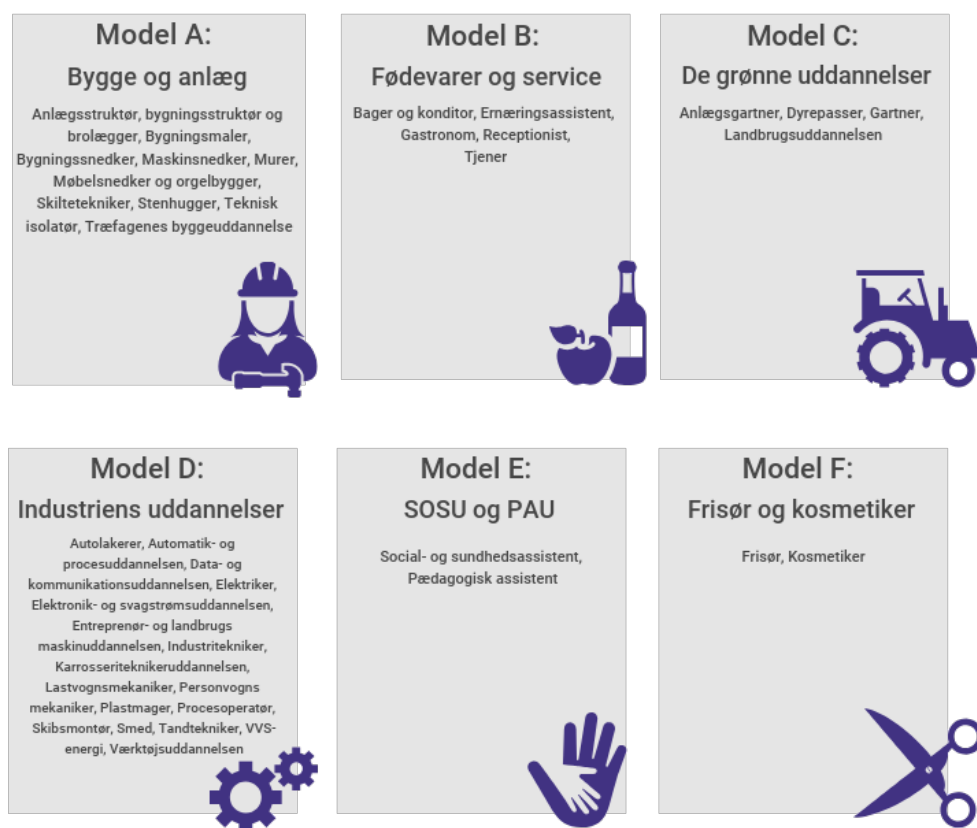
2.1.3 De seks tekniske eux-modeller

Fag på grundforløb og hovedforløb inden for hver af de tekniske eux-forløb skal følge én af de seks tekniske eux-modeller. Hver af de seks tekniske eux-modeller rummer sin egen gymnasiale fagrække med tilhørende timetal, og de gymnasiale fag kan være afkortet i forskelligt omfang fra model til model. Alle modeller indeholder en række fælles obligatoriske gymnasiale fag og niveauer samt fag målrettet de erhvervsuddannelser, som indgår i modellen, med henblik på at sikre brancherelevans.

Figur 2.2 viser en oversigt over de erhvervsuddannelser, der indgår i hver af de seks eux-modeller.

FIGUR 2.2

De seks tekniske eux-modeller

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. (2021). *Indhold og tilrettelæggelse på tekniske eux-forløb*. Lokaliseret 19.02.2021 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eux/eux-paa-tekniske-erhvervsuddannelser>.

Analyserne i denne rapport tager udgangspunkt i disse seks modeller. Det vil sige, at både eux-forløbene og eud-forløbene er opdelt i disse seks modeller. I de kvantitative analyser er der fokus på at sammenligne eux-eleverne med eud-eleverne på samme modeller. Af den årsag indgår der ikke analyser af GF1, da eleverne endnu ikke har valgt deres endelige erhvervsuddannelse (og dermed model) på det tidspunkt. Analyserne omhandler således kun GF2 og hovedforløbet.

2.1.4 Datagrundlaget

Undersøgelsen bygger på en kombination af kvalitative og kvantitative datakilder.

De forskellige datakilder beskrives kort i nedenstående afsnit. For en mere detaljeret beskrivelse se appendiks A.

Registerdata

Som en del af forundersøgelsen anvendes registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) til at belyse elevgrundlaget på eux-forløbene (herunder elevfordeling på eux-modeller, hovedområder og de enkelte uddannelser) samt elevfrafald og praktiktyper. Derudover benyttes registerdata i kombination med elevspørgeskemaundersøgelsen, for at belyse om der er særlige oplevelser med eux, der knytter sig til specifikke elevgrupper.

I analyserne sammenlignes to grupper, nemlig hhv. eux-elever og eud-elever. Disse to grupper udgør den samlede population, der defineres som elever, der i perioden 2015-2019 har gået på grundforløbets anden del eller hovedforløbet på en uddannelse, der udbyder EUX, trukket fra elevregistret (KOTRE). Elever på merkantile uddannelser indgår ikke i populationen.

Spørgeskemaundersøgelse

Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle eux-elever, som var indskrevet på GF2 eller hovedforløbet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux, pr. 1. maj 2021. Spørgeskemaet blev udsendt til hele populationen bestående af 5.863 elever. I alt deltog 2.124 eux-elever i spørgeskemaundersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 36 % ud af udsendelsesgrundlaget på 5.852 eux-elever.

Spørgeskemadata er blevet repræsentativitetstestet på udvalgte variable. Repræsentativitetsanalysen viser, at analyseudvalget (de elever, der har besvaret spørgeskemaet) er repræsentativ, hvad angår uddannelsesdel (GF2/hovedforløb), alder, bopælsregion, etnisk herkomst og forældres uddannelse, mens testen viste udfordringer med repræsentativiteten i forhold til hovedområde, køn og karaktergennemsnit fra grundskolen.

Vægtning af data er afprøvet, men da vægtningen ikke viste sig at gøre en substantiel forskel for svarfordelingerne på spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen, afrapporteres uvægtede resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever i analyserne i denne rapport.

Selvom spørgeskemadata i sin helhed ikke kan betragtes som værende repræsentativt på alle parametre rent statistisk, er der reelt tale om små forskelle mellem analyseudvalget og populationen på maks. ± 1 procentpoint. Da vægtningen dertil ikke viste sig at gøre substantielle forskelle for fordelingen på spørgsmålene, betragter vi overordnet analyseudvalget som substantielt repræsentativt.

Kvalitative interview

Der er gennemført kvalitative interview med 20 eux-elever, som alle går på hovedforløbet og dermed har erfaringer med både skole- og lærepladsperioderne. Interviewene er gennemført i perioden marts-april 2021 som telefon/skype-interview. De 20 interview er gennemført på i alt otte erhvervsskoler blandt elever fra følgende erhvervsuddannelser: Landbrugsuddannelsen, social- og sundhedsuddannelsen, tømreruddannelsen og elektrikeruddannelsen med eux.

2.1.5 Projektgruppen

EVA har det faglige ansvar for denne undersøgelse, som er gennemført af en projektgruppe bestående af:

- Marie Seliger, seniorkonsulent (projektleder)
- Kristian Quistgaard Steensen, konsulent
- Sonja Marie Staffeldt, konsulent
- Anne Nissen Bonde, konsulent
- Anne Katrine Kamstrup, seniorkonsulent
- Mikkeline Munk Nielsen, juniorkonsulent
- Anna Lange Rasmussen, juniorkonsulent

3 Eleverne på teknisk eux: Kendetegn og frafald

Dette kapitel belyser eux-elevernes kendetegn sammenlignet med eud-eleverne på de samme uddannelser.

Analyserne viser, at der er flere statistisk signifikante forskelle mellem eux- og eud-eleverne:

- Eux-elever har i gennemsnit et højere karaktergennemsnit fra grundskolen sammenlignet med eud-eleverne på de samme tekniske uddannelser.
- Eux-eleverne er i gennemsnit yngre ved start på GF2 end eud-eleverne.
- Frafaldsanalyserne viser, at der er et mindre frafald blandt eux-eleverne end blandt eud-eleverne på både GF2 og hovedforløbet, og at overgangen til hovedforløbet ligeledes er højere for eux-eleverne. Analyserne viser dog også, at en mindre gruppe elever skifter fra eux til eud i overgangen til hovedforløbet.
- Skolepraktik er mere udbredt blandt eux-elever end eud-elever, hvilket indikerer, at eux-elever har sværere ved at få elevpladsaftaler med lærepladsvirksomhederne. Der er dog stor forskel på dette på tværs af de seks eux-modeller.
- En frafaldsanalyse viser samtidig, at frafaldet for elever i skolepraktik er mindre blandt eux-eleverne end blandt eud-eleverne.

Kapitlet er baseret på analyser af registerdata for elever på erhvervsuddannelser med eux og elever på de ordinære erhvervsuddannelser uden eux på de tekniske erhvervsuddannelser, der udbydes med- og uden eux¹¹. Analyserne inkluderer elever, der gik på disse uddannelser i perioden 2015-2019.

¹¹ Registeranalyserne omhandler udelukkende elever på GF2 og hovedforløbet. Der er ikke foretaget analyser på GF1, da det ikke er muligt at identificere elevernes eux-model på dette tidspunkt af uddannelsen. Analyserne starter i stedet på GF2, hvor eleverne har valgt deres endelige uddannelse og dermed kan kategoriseres inden for de seks eux-modeller.

3.1 Eux-elevernes kendetegn

Dette afsnit belyser forskellene mellem elever på hhv. eud-forløb og eux-forløb i forhold til relevante karakteristika som køn, alder, karaktergennemsnit og forældres baggrund. Analyserne inkluderer elever, som gik på enten GF2 eller hovedforløb i perioden 2015-2019 på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med og uden eux-forløb.

-

Analyserne ser både på forskelle mellem eux-elever og eud-elever samlet set og på tværs af de seks eux-modeller beskrevet i afsnit 2.1.3.

3.1.1 Eux-elever er i gennemsnit yngre ved start på GF2 end eud-elever

Registeranalyserne viser, at eleverne på tekniske eux-forløb er gennemsnitligt yngre, når de starter på deres GF2-forløb sammenholdt med eleverne på eud-forløbene. Derudover viser registeranalysen, at eux-elevernes aldersgennemsnit er det samme på tværs af de forskellige eux-modeller, mens der ses en væsentlig større variation på eud-forløbene.

Tabel 3.1 viser, at elever på eux-forløbene i gennemsnit er 18 år ved start på GF2. På de ordinære eud-forløb er gennemsnitsalderen 24 år. Den største aldersforskel ses på SOSU og PAU, hvor gennemsnitsalderen er 28 år blandt elever på eud-forløbene og 18 år blandt eleverne på eux-forløbene.

TABEL 3.1

Aldersgennemsnit ved start på GF2 på hhv. eud og eux-forløb – fordelt på eux-model

	eud	eux
Bygge-anlægsområdet	23	18
Fødevarer og service	25	18
De grønne uddannelser	22	18
Industriens uddannelser	23	18
SOSU og PAU	28	18
Frisør og kosmetiker	21	18
Total	24	18

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Tabellen inkluderer elever, som er startet i perioden 2015-2019, som går på tekniske erhvervsuddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Tabellen inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 2.901) (n eud = 37.591), Fødevarer og service (n eux = 379) (n eud = 21.614), De grønne uddannelser (n eux = 1.508) (n eud = 14.419), Industriens uddannelser (n eux = 4.642) (n eud = 63.859), SOSU og PAU (n eux = 1.080) (n eud = 32.224), Frisør og kosmetiker (n eux = 73) (n eud = 4.741), Total (n eux = 10.585) (n eud = 174.448).

Note: Analysen inkluderer kun uddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Tabellen viser derudover, at der ikke er nogen væsentlig variation i eux-elevernes alder på tværs af de seks eux-modeller. For alle seks modeller er elevernes i gennemsnit 18 år ved start. Der ses om-

vendt en stor variation i eud-elevernes alder på tværs af modellerne. Det mindste aldersgennemsnit findes på Frisør og kosmetiker (21 år), mens det højeste aldersgennemsnit findes på SOSU og PAU (28 år).

Analysen viser således, at eux i mindre grad tiltrækker ældre elever, men derimod tiltrækker mange elever direkte fra 9. eller 10. klasse. En af forklaringerne på denne forskel er naturligvis, at eux ikke er relevant for ældre elever, der i forvejen har en gymnasial uddannelse.

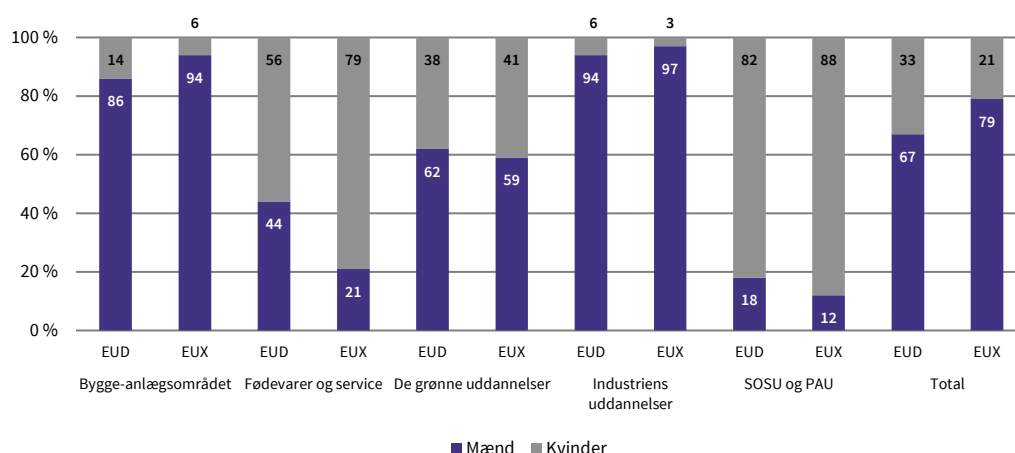
3.1.2 Kønsfordelingen varierer på tværs af områder

Registeranalyserne viser, at der samlet set er en større andel af mænd på de tekniske eux-forløb sammenlignet med de ordinære eud-forløb på tilsvarende uddannelser. Der er dog væsentlige forskelle på tværs af de seks eux-modeller.

Figur 3.1 herunder viser, at 80 % af alle eleverne på de tekniske eux-forløb er mænd, mens det kun gælder 67 % af alle eud-eleverne på de samme uddannelser.

FIGUR 3.1

Kønsfordelingen på hhv. eud- og eux-forløb – fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet i perioden 2015-2019, som går på tekniske erhvervsuddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Figuren inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: Figuren inkluderer ikke tal fra området for Frisør og kosmetiker, da der er for få eux-elever på disse uddannelser. Disse elever indgår dog i totalen.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 2.901) (n eud = 37.591), Fødevarer og service (n eux = 379) (n eud = 21.614), De grønne uddannelser (n eux = 1.508) (n eud = 14.419), Industriens uddannelser (n eux = 4.642) (n eud = 63.859), SOSU og PAU (n eux = 1.080) (n eud = 32.224), Frisør og kosmetiker (n eux = 73) (n eud = 4.741), Total (n eux = 10.585) (n eud = 174.448).

Note: Analysen inkluderer kun uddannelser, der udbydes med og uden eux.

Note: T-tests viser, at der inden for alle eux-områder på nær området *Frisør og kosmetiker* er signifikant forskel på andelen af mænd blandt eud-elever og eux-elever ($p < 0,0000$, De grønne uddannelser = $p < 0,0036$). En t-test viser, at der ligeledes er signifikant forskel på andelen af mænd blandt elever på hhv. eud og eux på tværs af eux-modellerne.

Figuren viser også, at der er variation i kønsfordelingen på tværs af de seks modeller. Inden for Fødevarer og service, De grønne uddannelser og SOSU og PAU ses en større andel af kvinder på eux-forløbene end på eud-forløbene. Den største forskel ses inden for Fødevarer og service, hvor kvinder udgør 79 % af eux-eleverne, mens de kun udgør lidt over halvdelen (56 %) af eud-eleverne.

På de andre eux-modeller er tendensen omvendt. Her er der en større andel mænd på eux-forløbene sammenlignet med eud-forløbene. Det gælder blandt andet på bygge- og anlægsområdet og inden for industriens uddannelser.

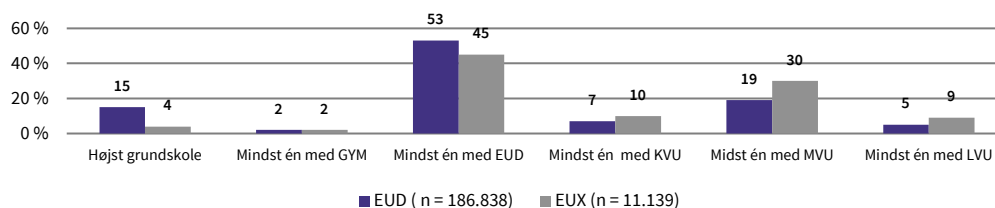
3.1.3 En større andel eux-elever har forældre med videregående uddannelse

Registeranalyserne viser, at der er signifikant forskel på forældrenes uddannelsesniveau for hhv. eux- og eud-elever på de tekniske erhvervsuddannelser. Tendensen er den samme på tværs af de seks eux-modeller.

Figur 3.2 viser, at eux-elever generelt har forældre med længere uddannelser, end det er tilfældet for eud-eleverne. Figuren viser blandt andet, at en større andel af eux-elever (i alt 49 %) kommer fra hjem med forældre med videregående uddannelser (kort, mellemlang eller lang) sammenlignet med eud-elever (i alt 31 %).

FIGUR 3.2

Forældres højest fuldførte uddannelse for hhv. eux- og eud-elever (procent)

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, som går på uddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Figuren inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: En χ^2 -test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes uddannelsestype (eud vs. eux) og deres forældres uddannelsesniveau ($p < 0,0000$).

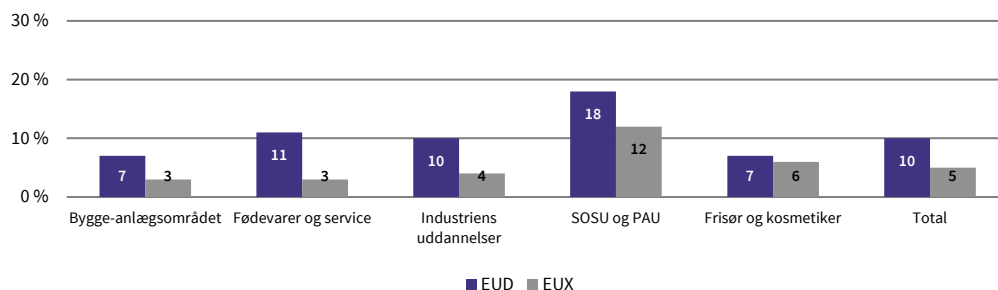
3.1.4 En mindre andel af eux-eleverne har ikke-vestlig herkomst

Registeranalyserne viser, at der på tværs af de seks eux-modeller er en signifikant mindre andel elever med ikke-vestlig herkomst på de tekniske eux-forløb sammenlignet med eud-forløbene på de samme uddannelser.

Figuren herunder viser, at 10 % af eud-eleverne har en ikke-vestlig herkomst, mens det gør sig gældende for 4 % af eux-eleverne. Tendensen er den samme på tværs af alle seks eux-modeller.

FIGUR 3.3

Andel af elever med ikke-vestlig herkomst på hhv. eud og eux – fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Lærings, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, som går på uddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Figuren inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: Figuren inkluderer ikke tal fra områderne De grønne uddannelser, på grund af for få elever i hver kategori. Disse elever indgår dog i totalen.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 2.901) (n eud = 37.591), Fødevarer og service (n eux = 379) (n eud = 21.614), De grønne uddannelser (n eux = 1.508) (n eud = 14.419), Industriens uddannelser (n eux = 4.642) (n eud = 63.859), SOSU og PAU (n eux = 1.080) (n eud = 32.224), Frisør og kosmetiker (n eux = 73) (n eud = 4.741), Total (n eux = 10.585) (n eud = 174.448).

Note: T-tests viser, at der inden for alle eux-områder på nær området *Frisør og kosmetiker* er signifikant forskel på andelen af elever af ikke-vestlig herkomst blandt eud-elever og eux-elever ($p < 0,0000$, De grønne uddannelser = $p < 0,0001$).

3.1.5 Eux-elever har et højere karaktergennemsnit fra folkeskolen end eud-elever

Registeranalyserne viser, at elever på de tekniske erhvervsuddannelser med eux har et højere karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen i dansk og matematik sammenlignet med eud-elever på samme uddannelser. Dette fremgår af tabellen herunder.

TABEL 3.2

Elevernes karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik på hhv. eud og eux – fordelt på eux-model

	Eud	Eux
Bygge-anlægsområdet	4,7	6,7
Fødevarer og service	5,2	6,9
De grønne uddannelser	5,1	6,9
Industriens uddannelser	4,9	6,6
SOSU og PAU	4,5	5,9
Frisør og kosmetiker	5,3	6,2
Total	4,9	6,6

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Tabellen inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, som går på uddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Tabellen inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 2.816) (n eud = 27.626), Fødevarer og service (n eux = 366) (n eud = 13.687), De grønne uddannelser (n eux = 1.470) (n eud = 10.576), Industriens uddannelser (n eux = 4.501) (n eud = 45.453), SOSU og PAU (n eux = 1.044) (n eud = 18.256), Frisør og kosmetiker (n eux = 73) (n eud = 4.092), Total (n eux = 10.270) (n eud = 119.690)

Note: Analysen inkluderer kun uddannelser der udbydes med og uden eux.

Note: T-tests viser, at der inden for alle eux-områder er signifikant forskel på karaktergennemsnittet blandt eud-elever og eux-elever ($p < 0,000$). En t-test viser, at der ligeledes er signifikant forskel på karaktergennemsnittet blandt elever på hhv. eud og eux på tværs af eux-modellerne.

Eux-eleverne på tværs af alle seks eux-modeller har et karaktergennemsnit på 6,6, mens eud-eleverne har et karaktergennemsnit på 4,9.

Resultaterne peger således på, at eux-forløbene tiltrækker flere fagligt stærke elever til erhvervsuddannelserne end eud-forløbene.

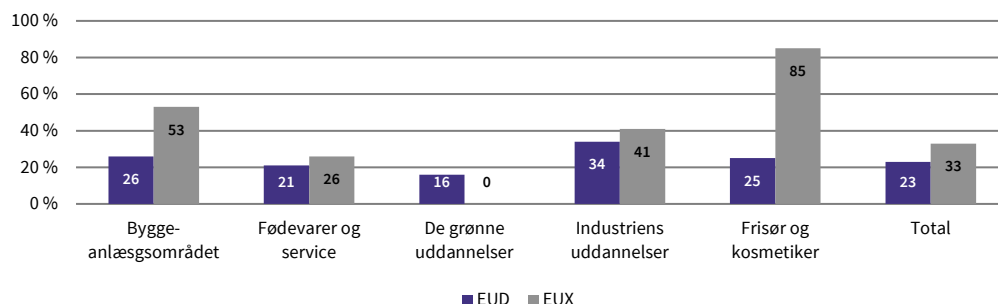
3.1.6 En større andel af eux-eleverne er i skolepraktik sammenlignet med eud-eleverne

Registeranalysen viser, at skolepraktik er mere udbredt blandt eux-elever end blandt eud-elever på de samme uddannelser.

Figur 3.4 herunder viser, at 23 % af eud-eleverne var i skolepraktik i den første lærepladsperiode på uddannelsen. For eux-eleverne gør det sig gældende for 33 %.

FIGUR 3.4

Andel af elever i skolepraktik på hhv. eud- og eux-forløb – fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, som går på uddannelser, der både udbydes med og uden eux

Note: Figuren inkluderer ikke elever fra GF1.

Note: Figuren inkluderer ikke elever på SUSO og PAU, da der ikke er nogen elever i skolepraktik inden for denne model.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 1.184) (n eud = 14.715), Fødevarer og service (n eux = 117) (n eud = 7.527), De grønne uddannelser (n eux = 647) (n eud = 5.242), Industriens uddannelser (n eux = 1.755) (n eud = 24.747), Frisør og kosmetiker (n eux = 20) (n eud = 1.842), Total (n eux = 10.585) (n eud = 174.448).

Note: T-tests viser, at der inden for modellerne Bygge- anlægsområdet, De grønne uddannelser, Industriens uddannelser og Frisør og kosmetiker er signifikant forskel på andelen af elever i skolepraktik mellem eud- og eux-elever. En t-test viser desuden, at der er signifikant forskel på andelen af elever i skolepraktik mellem eud og eux på tværs af modellerne.

Figuren viser desuden, at andelen af elever i skolepraktik varierer på tværs af de seks eux-modeller. Særligt på modellerne for Bygge- og anlægsområdet og Frisør og kosmetiker, ses det, at andelen af eux-elever i skolepraktik adskiller sig fra andelen af eud-elever. Figuren viser, at 85 % af eux-eleverne på Frisør og kosmetiker er i skolepraktik i deres første lærepladsperiode. Dette er en væsentlig højere andel end blandt eud-elever på de samme uddannelser, hvor det gør sig gældende for 25 %. Bemærk dog, at der kun indgår 20 eux-elever i denne model. Også på bygge- og anlægsområdet er en væsentlig større andel af eux-elever i skolepraktik (53 %) sammenlignet med eud-elever (26 %).

På De grønne uddannelser ses derimod en omvendt tendens. Her er der ikke registreret nogen eux-elever i skolepraktik og kun 16 % af eud-eleverne har været i skolepraktik. En forklaring på dette er dog, at skolepraktik kun er mulig på to af de fire uddannelser i denne model.

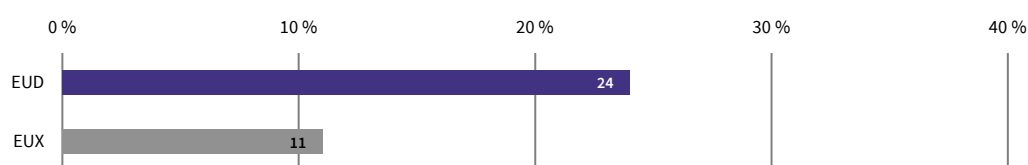
3.1.7 Frafall blandt skolepraktikelever er mindre på eux end på eud

Som beskrevet i forrige afsnit, er ca. hver tredje eux-elev i skolepraktik i sin første lærepladsperiode, hvilket er en større andel end på eud-forløbene. Dog viser en frafaldsanalyse, at frafaldet er mindre blandt disse elever på eux-forløb end på eud-forløb.

Figur 3.5 herunder viser, at andelen af elever, som var i skolepraktik i deres første praktikperiode, som falder fra på hovedforløbet inden for de første 12 måneder er signifikant lavere for eux end for eud. Det gør sig gældende for 24 % af skolepraktik-eleverne på eud, men kun 11 % af skolepraktik-eleverne på eux.

FIGUR 3.5

Andel af elever, som har været i skolepraktik, som falder fra inden for de første 12 måneder på hovedforløbet på hhv. eud- og eux-forløb

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som er påbegyndt et hovedforløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux.

Note: Figuren inkluderer kun elever i skolepraktik (eud n=13.531, eux n=1.090).

Note: En t-test viser, at der er en signifikant forskel på andelen af elever i skolepraktik, som frafalder inden for de første 12 måneder på hovedforløbet på hhv. eud og eux ($p = 0,0000$).

3.2 Frafall og overgang til hovedforløbet

Dette afsnit belyser eux-elevers frafall og overgang til hovedforløbet sammenlignet med eud-elever fra samme uddannelser.

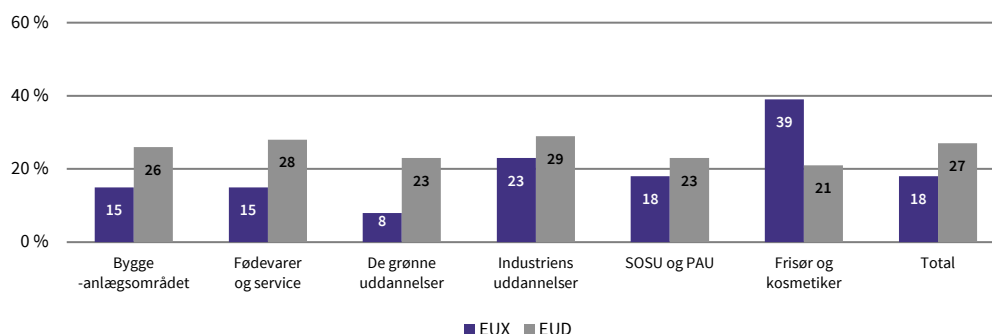
Analysen i dette afsnit viser, at frafaldet på både GF2 og hovedforløbet er mindre blandt eux-elever sammenlignet med eud-elever, og at overgangen til hovedforløbet ligeledes er større blandt eux-eleverne end blandt eud-eleverne. Derudover viser analysen, at mange elever starter på en gymnasial uddannelse efter et frafall på et eux-forløb.

3.2.1 Frafaldet på GF2 er mindre blandt eux-elever end blandt ordinære eud-elever

Figur 3.6 herunder viser, at 18 % af eux-eleverne falder fra i løbet af GF2. For eud-eleverne gælder det 27 %.

FIGUR 3.6

Frafald på GF2 på hhv. eux og eud (procent) – fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som gik på et GF2-forløb i perioden 2015-2019, og som går på tekniske erhvervsuddannelser, der både udbydes med og uden eux.

Note: Analysen kigger på frafald i op til 1 år efter start på GF2. Dette skyldes, at der er flere eksempler på elever, som går på GF2 i mere end de 20 uger, som forløbet officielt tager. Frafaldet skal dog foregå på GF2 for at blive taget med i analysen.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 1.273) (n eud = 18.481), Fødevarer og service (n eux = 150) (n eud = 11.922), De grønne uddannelser (n eux = 674) (n eud = 7.820), Industriens uddannelser (n eux = 2.125) (n eud = 31.170), SOSU og PAU (n eux = 408) (n eud = 15.742), Frisør og kosmetiker (n eux = 33) (n eud = 2.444), Total (n eux = 4.663) (n eud = 87.579)

Note: t-tests viser, at der er signifikante forskelle på andelen af elever på hhv. eux og eud, der falder fra på GF2 (Bygge- og anlægsområdet: $p=0,0000$; Fødevarer og service: $p=0,0002$; De grønne uddannelser: $P=0,0000$; Industriens uddannelser: $p=0,0000$; SOSU og PAU: $0,0059$; Frisør og kosmetiker: $p=0,0090$).

Tendensen med et lavere frafald blandt GF2-eleverne er gennemgående på tværs af næsten alle seks eux-modeller. Kun på Frisør og kosmetiker ses den modsatte tendens. Her er der en større frafaldsprocent blandt eux-elever (39 %) end blandt eud-elever (21 %). Det skal dog bemærkes, at der kun er registreret 33 eux-elever på denne model.

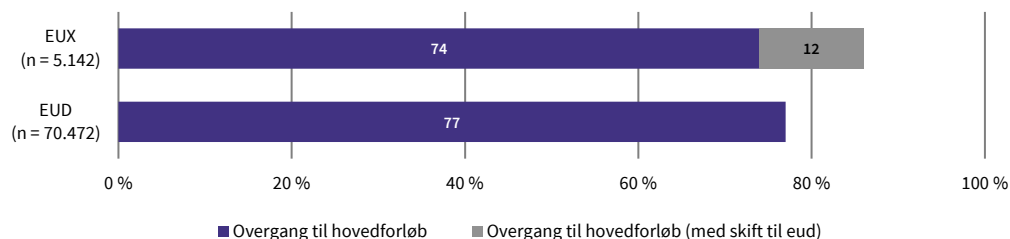
3.2.2 En større andel af eux-elever overgår til hovedforløbet sammenlignet med eud-elever

Registeranalysen viser, at eux-elever har en større tendens til at starte på hovedforløbet sammenlignet med eux-elever på de samme uddannelser. En del eux-elever vælger dog at skifte til et hovedforløb på en ordinær eud i forbindelse med overgangen.

Som figur 3.7 herunder viser, er der en større andel af eux-elever (i alt 86 %) som påbegynder hovedforløbet inden for de første 6 måneder efter endt GF2-forløb sammenlignet med eud-elever (77 %). Dog ses det, at 12 % af de elever, som har afsluttet et GF2-forløb med eux, vælger at starte på et eud-forløb på hovedforløbet.

FIGUR 3.7

Andel af elever, der er startet på hovedforløbet inden for 6 måneder efter afsluttet GF2 på hhv. eud og eux-forløb

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som har afsluttet et GF2-forløb i perioden 2015-2019 på en teknisk erhvervsuddannelse, der både udbydes med og uden eux.

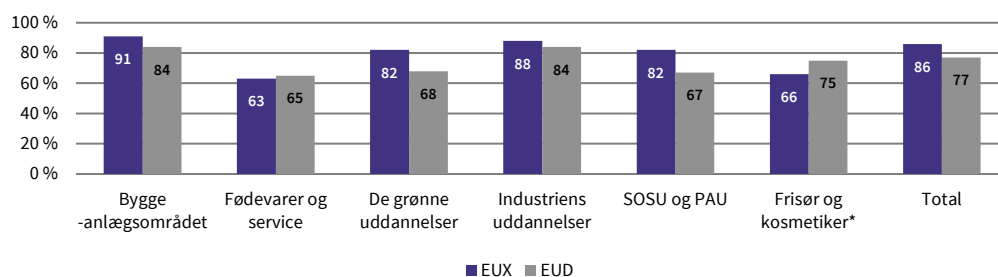
Note: Eud (n=99.264) eux (n=5.142).

Note: En Chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem uddannelsestype (eud vs. eux) og hvorvidt elever overgår til hovedforløb eller ej (p = 0,0000).

Registeranalyserne viser derudover, at der er forskelle i overgangsfrekvensen på tværs af de seks eux-modeller. Figur 3.8 herunder viser andelen af elever fra hhv. eud og eux, som starter på hovedforløbet inden for 6 måneder efter endt GF2 på de seks eux-modeller. Bemærk, at figuren også inkluderer elever, som går på et eux-forløb på GF2 og skifter til et eud-forløb på hovedforløbet.

FIGUR 3.8

Andel af elever, der starter på hovedforløbet inden for 6 måneder efter afsluttet GF2 på hhv. eud og eux-forløb fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som har gennemført et GF2-forløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der både udbydes med og uden eux.

Note: Overgang til hovedforløb inkluderer for eux-eleverne både elever, som fortsætter på eux-forløbet og elever, som skifter til et eud-forløb på hovedforløbet.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 1434) (n eud = 15.038), Fødevarer og service (n eux = 224) (n eud = 9.173), De grønne uddannelser (n eux = 754) (n eud = 6.401), Industriens uddannelser (n eux = 2.195) (n eud = 24.340), SOSU og PAU (n eux = 497) (n eud = 13.400), Frisør og kosmetiker (n eux = 38) (n eud = 2.120), Total (n eux = 5.142) (n eud = 70.472).

Note: En Chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem eux-model, og hvorvidt elever starter på hovedforløbet for eux- og eud-elever (p = 0,000). T-tests viser, at der er signifikante forskelle på andelen af elever på hhv. eux og eud, der overgår til hovedforløbet inden for 6 måneder på modellerne Bygge- og anlægsområdet, De grønne uddannelser, Industriens uddannelser og SOSU og PAU: (p = 0,0000). Forskellene er ikke signifikante for modellerne Fødevarer og service (p = 0,6111) og Frisør og kosmetiker (p = 0,200).

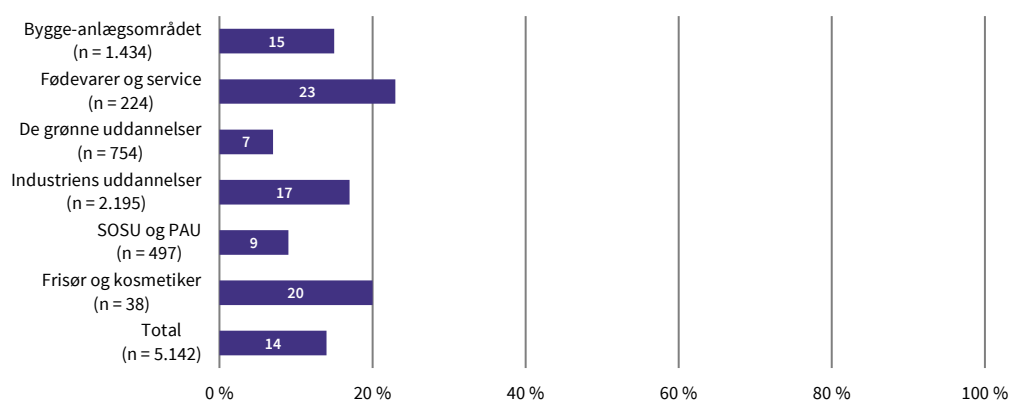
Figuren herover viser, at eux-elever på områderne Fødevarer og service og Frisør og kosmetiker har en lavere overgangsfrekvens inden for 6 måneder end de ordinære eud-elever på de samme uddannelser.

På de øvrige områder; Bygge- og anlæg, De grønne uddannelser, Industriens uddannelser og SOSU og PAU er overgangsfrekvensen til hovedforløbet højere blandt eux-elever end blandt eud-elever.

Figur 3.9 herunder viser, at andelen af elever, som skifter fra et eux-forløb til et eud-forløb i overgangen til hovedforløbet, varierer på tværs af de seks eux-modeller. Den største andel ses på Fødevarer og service (25 %), mens den mindste andel ses på De grønne uddannelser (7 %).

FIGUR 3.9

Andel af eux-elever på hovedforløbet, som har skiftet fra eux- til eud-forløb i overgangen til hovedforløbet – fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som har gennemført et GF2-forløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux.

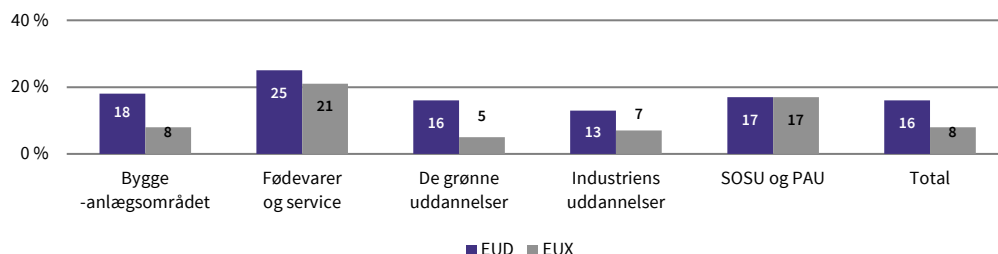
Note: Figuren inkluderer de elever, som gik på en erhvervsuddannelse med eux på GF2-forløbet, som er overgået til hovedforløbet.

3.2.3 Eux-elever falder i mindre grad fra på hovedforløbet end eud-elever

Figur 3.10 viser, at 8 % af alle eux-elever på de tekniske uddannelser falder fra inden for 12 måneder på hovedforløbet. Det gør sig gældende for 17 % af eud-eleverne fra de samme uddannelser. Frafaldet er således mindre blandt eux-eleverne. Der ses dog store variationer på tværs af de seks eux-modeller.

FIGUR 3.10

Andel elever frafaldet inden for 12 måneder på hovedforløbet på hhv. eud og eux-forløb - fordelt på eux-model

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som er påbegyndt et hovedforløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux.

Note: Bygge- og anlæg (n eux = 1.072) (n eud = 11.446), Fødevarer og service (n eux = 127) (n eud = 7.560), De grønne uddannelser (n eux = 590) (n eud = 5.201), Industriens uddannelser (n eux = 1.615) (n eud = 18.489), SOSU og PAU (n eux = 334) (n eud = 10.393), Total (n eux = 3.758) (n eud = 54.799).

Note: modellen "Frisør og kosmetiker" fremgår ikke som selvstændig kategori i figuren pga. en lille antal elever på eux-forløbene (n = 20). Elever fra denne model indgår dog i totalen.

Note: Chi²-tests viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem frafald på hovedforløbet og eux-modeller for både eux- og eud-elever (p = 0,0000). T-tests viser, at der er signifikant forskel på andelen af eux- og eud-elever, der falder fra på hovedforløbet inden for modellerne Bygge- og anlægsområdet, De grønne uddannelser og Industriens uddannelser (p = 0,0000).

Som figuren her over viser, ses det største frafald på Fødevarer og service, hvor 21 % af eux-elever og 25 % af eud-elever falder fra inden for 12 måneder af hovedforløbet. På SOSU og PAU gør det sig gældende for 17 % af eleverne på både eud- og eux-forløbene.

På de øvrige uddannelsesområder er frafaldet væsentlig mindre blandt eux-elever end eud-elever. F.eks. er der på Bygge-anlægsområdet et frafald på 18 % blandt eud-elever, men kun et frafald på 8 % blandt eux-eleverne. Samme billede gør sig gældende for De grønne uddannelser og industriens uddannelser.

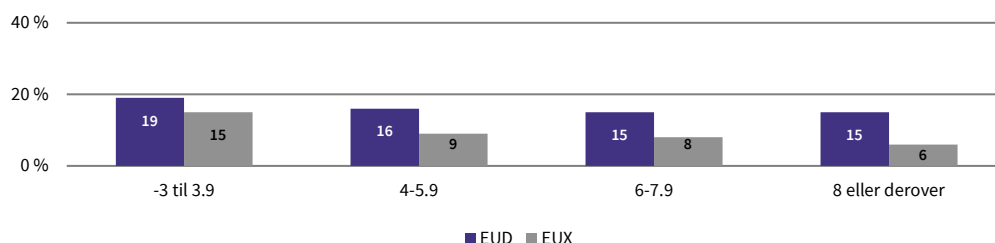
Frafaldet er større blandt elever med lavt karaktergennemsnit fra folkeskolen

Analysen viser, at eux-elever med et lavt karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen har større tendens til at falde fra på hovedforløbet sammenlignet med elever med et højere snit. Denne tendens gør sig ikke på samme måde gældende på eud.

Figuren herunder viser andelen af elever, som falder fra på hovedforløbet fordelt på deres karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen.

FIGUR 3.11

Frafald inden for 12 måneder på hovedforløbet på hhv. eud og eux - fordelt på elevernes karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som er påbegyndt et hovedforløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux.

Note: Eud (n= 39.432) eux (n=3.066)

Note: Chi²-tests viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem frafald på hovedforløbet og karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangsprøve for både eud- og eux-elever.

Figuren viser, at 15 % af eux-elever med et karaktersnit under 4 falder fra på hovedforløbet, hvilket er en væsentlig større andel end blandt eux-eleverne med et højere snit. På eud-forløbene falder 19 % af eleverne med et snit under 4 fra på hovedforløbet. Dette er kun 5 procentpoint højere end blandt elever med et højere snit.

Analysen indikerer således, at man har større risiko for at falde fra på et eux-hovedforløb, hvis man har et svagt fagligt udgangspunkt, hvor det i mindre grad er tilfældet på eud. Dette kan hænge sammen med, at elever på eux-forløb skal gennemføre gymnasiefag på blandt andet A-niveau på hovedforløbet, som kan være udfordrende for elever med et svagt fagligt udgangspunkt.

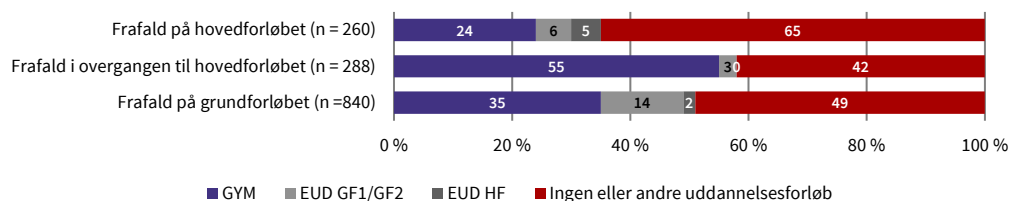
3.2.4 Mange elever starter ikke på anden uddannelse direkte efter frafald på eux

En analyse af elevernes videre uddannelse efter frafald på eux-forløbene viser, at en stor andel af eleverne starter på en gymnasial uddannelse inden for 6 måneder efter frafald. Størstedelen af eleverne er dog ikke registreret på nogen ungdomsuddannelse 6 måneder efter frafald.

Figur 3.12 herunder viser, at 35 % af eux- elever, som falder fra på grundforløbet, starter på en gymnasial uddannelse inden for 6 måneder. Det gælder over halvdelen af eux-elever (55 %), der falder fra i overgangen fra GF2 til hovedforløbet og 24 % af eux-elever, der falder fra på hovedforløbet. Andelen af elever, der starter på en ordinær eud er væsentlig mindre.

FIGUR 3.12

Andel af frafaldne eux-elever, der 6 måneder efter frafald er påbegyndt følgende uddannelser - fordelt på tidspunkt for frafald

Kilde: Styrelsen for IT og Læring, 2021.

Note: Figuren inkluderer elever, som er startet på erhvervsuddannelser i perioden 2015-2019, og som er påbegyndt et hovedforløb på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux.

Note: Kategorien "Ingen eller andre uddannelsesforløb" består af elever, som enten ikke er startet på nogen uddannelse efter frafaldet inden for seks måneder og elever, som er startet på anden uddannelse end erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse (fx militæret, private uddannelser, musikkonservatoriet eller lign.). Den sidste gruppe udgør dog kun en meget lille andel af eleverne i denne kategori.

Figuren viser, at kun lidt over hver tiende frafaldne eux-elev (i alt 16 %) starter på en erhvervsuddannelse (grundforløb eller hovedforløb) efter at være faldet fra på grundforløbet. Det gør sig gældende for 3 % af frafaldne eux-elever i overgangen til hovedforløbet og i alt 11 % af frafaldne eux-elever på hovedforløbet.

Både på grundforløbet, i overgangen til hovedforløbet og på hovedforløbet ses en stor andel af elever, som starter på ingen eller andre uddannelsesforløb efter frafaldet. Det gør sig gældende for 49 % af frafaldne eux-elever på grundforløbet, 42 % af frafaldne eux-elever i overgangen til hovedforløbet og 65 % af frafaldne eux-elever på hovedforløbet.

4 Elevernes motivation for at vælge eux og plan efter endt uddannelse

Dette kapitel belyser eux-elevernes motivation for at vælge en teknisk erhvervsuddannelse med eux, samt deres planer efter endt uddannelse.

Det viser kapitlets analyser:

- Eux tiltrækker både elever, som ellers ville have valgt en gymnasial uddannelse og elever, som ellers ville have valgt et eud-forløb. For begge grupper fylder muligheden for at læse videre på sigt meget i deres valg - enten fordi det altid har været deres intention at læse videre, eller fordi de gerne vil sikre sig for fremtiden i tilfælde af eventuelle arbejdsskader, eller hvis de skulle blive nedslidt i deres arbejde.
- Størstedelen af de adspurgte eux-elever har planer om at arbejde inden for deres erhverv efter endt uddannelse. Det er især elever, som valgte et eux-forløb som alternativ til et eud-forløb, der har planer om at arbejde efter endt uddannelse. Der er dog også elever, som valgte et eux-forløb som alternativ til en gymnasial uddannelse, som ønsker at arbejde efter endt uddannelse.

Resultaterne i kapitlet bygger på kvalitative interview med hovedforløbselever på eux-forløb og en spørgeskemaundersøgelse blandt nuværende eux-elever på både GF2 og hovedforløbet.

4.1 Elevernes motivation for at vælge eux

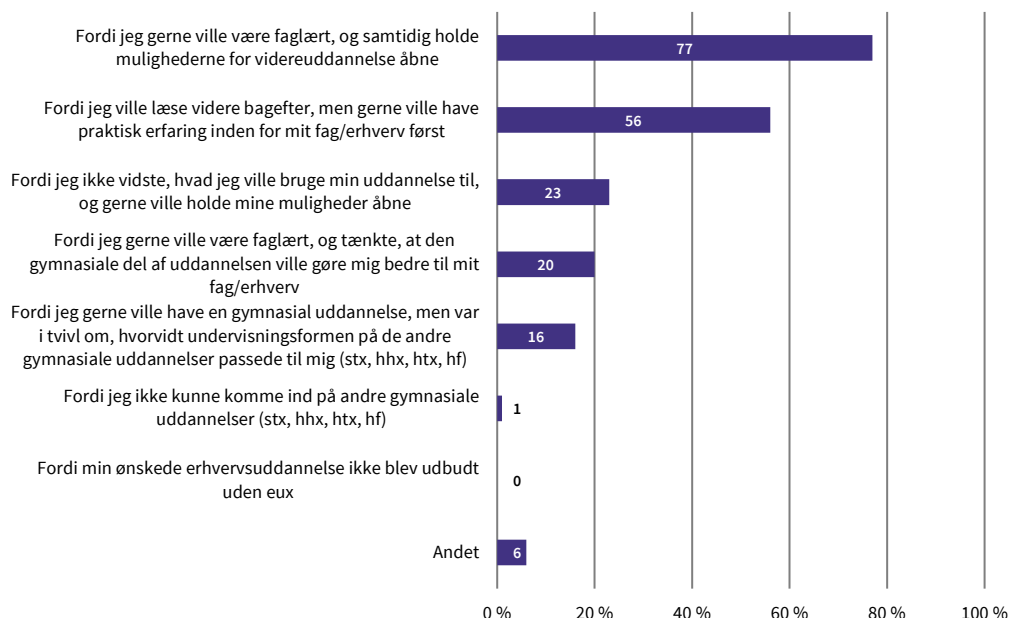
Dette afsnit handler om elevernes motivation og baggrund for at vælge en erhvervsuddannelse med eux.

4.1.1 Eleverne vælger eux for at holde mulighederne åbne

Figur 4.1 herunder viser, hvilke begrundelser eleverne angiver i spørgeskemaundersøgelsen for, at de valgte at læse et eux-forløb. Eleverne havde mulighed for at angive op til tre svar.

FIGUR 4.1

Hvilke af følgende udsagn beskriver bedst, hvorfor du startede på eux?
[vælg max 3 udsagn] (procent) (n = 2.032)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgeskemaet er sendt til alle elever, som er indskrevet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux i maj 2021.

Figuren viser, at størstedelen af de af de adspurgte eux-elever (77 %) startede på et eux-forløb, fordi de gerne ville være faglærte og samtidig holde mulighederne for videreuddannelse åbne. Samtidig angiver næsten halvdelen af de adspurgte eux-elever (46 %), at de startede på et eux-forløb, fordi de gerne ville læse videre bagefter, men ønskede praktisk erfaring inden for deres fag/erhverv først.

6 % af eleverne angiver andre årsager. I de åbne besvarelser skriver eleverne blandt andet, at de blev anbefalet uddannelsen af forældre eller vejledere, eller at de fandt kombinationen af skole- og lærepladsperioder tiltrækkende.

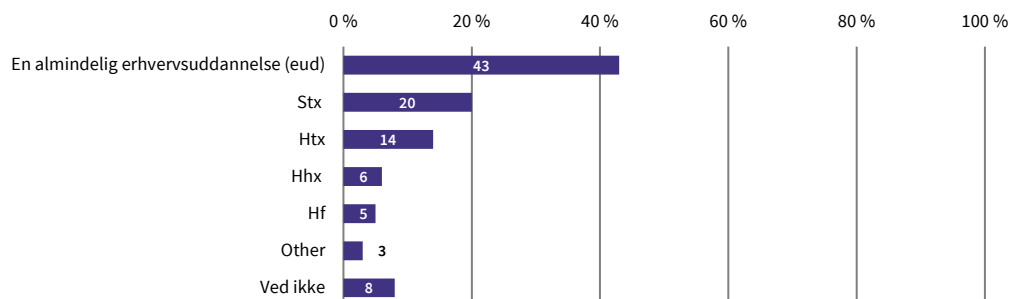
4.1.2 Eux er både et alternativ til en gymnasial uddannelse og en ordinær erhvervsuddannelse

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at eux-forløbene både vælges af elever, som ellers havde valgt en gymnasial uddannelse og af elever, som ellers ville have valgt en ordinær erhvervsuddannelse (eud).

Figur 4.2 herunder viser, at 43 % af eleverne ville have valgt en ordinær erhvervsuddannelse (eud), såfremt eux ikke eksisterede. Næsten samme andel, i alt 45 %, angiver, at de ville have valgt en gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx eller hf).

FIGUR 4.2

Hvis eux ikke eksisterede, hvilken uddannelse havde du så valgt?
(procent) (n = 2.032)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

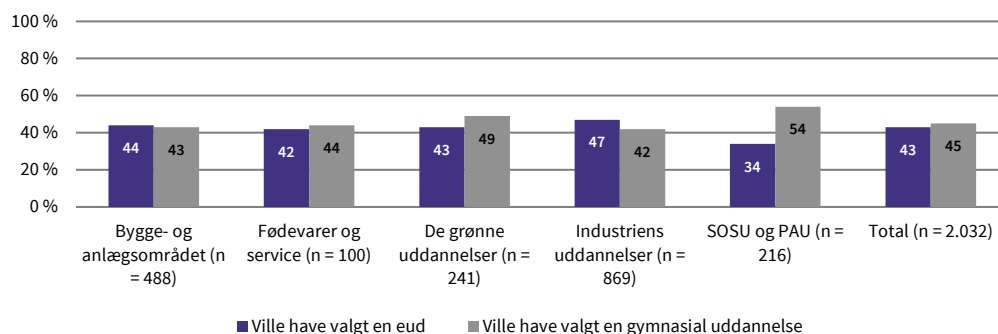
Note: Spørgeskemaet er sendt til alle elever, som er indskrevet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux i maj 2021.

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at elevernes svar varierer på tværs af de tekniske eux-modeller.

Som figur 4.3 herunder viser, er der en lidt større andel af elever på eux-model 'SOSU og PAU' (54 %), som angiver, at de ville have valgt en gymnasial uddannelse, hvis eux ikke eksisterede, sammenlignet med de øvrige modeller (42-49 %).

FIGUR 4.3

Andel af elever, som ville have valgt en ordinær erhvervsuddannelse (eud) eller en gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx og hf), hvis eux ikke eksisterede - fordelt på eux-modeller

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgeskemaet er sendt til alle elever, som er indskrevet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux i maj 2021.

Note: Besvarelsene fra eux-modellen Frisør og kosmetiker fremgår ikke af figuren på grund af for få besvarelser (n = 18). Besvarelsene fra denne model indgår dog i totalen.

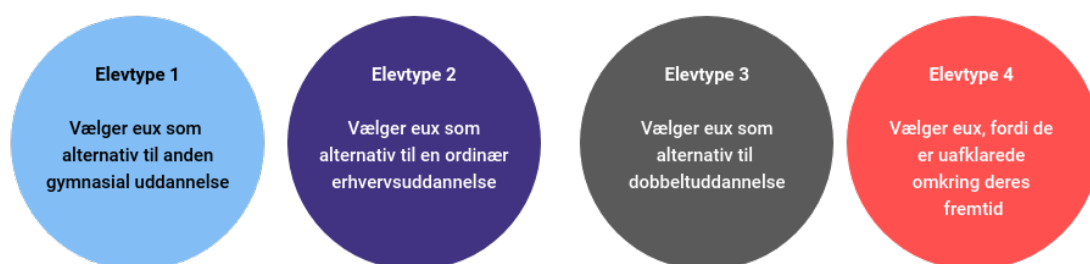
Note: En chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og deres svar i forhold til, hvilken uddannelse de ville have valgt, såfremt eux ikke eksisterede (p = 0,0000).

4.1.3 Fire typer af eux-elever

På tværs af de kvalitative og kvantitative analyser kan der identificeres fire forskellige elevtyper blandt eux-eleverne, som er illustreret i figuren herunder. Der er tale om analytiske kategorier, som har til formål at pege på nogle mønstre i elevernes motivation for at vælge en erhvervsuddannelse med eux.

FIGUR 4.4

De fire elevtyper, som vælger eux

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

De fire elevtyper beskrives nærmere i de følgende afsnit.

1. Eux som alternativ til en gymnasial uddannelse

I de kvalitative interview er der eksempler på elever, som har valgt eux som et alternativ til en gymnasial uddannelse. Det der kendetegner denne gruppe af elever er, at de i vid udstrækning orienterer sig mod videregående uddannelse.

Ønske om varierende og målrettet undervisning

Blandt elever som vælger eux som alternativ til en gymnasial uddannelse, er der eksempler på elever, der vælger eux, fordi de ønsker en mere afvekslende hverdag, end de har været vant til i folkeskolen. Disse elever betegner sig selv som "skoletrætte" eller vurderer, at de ville have svært ved at fastholde motivationen i ren boglig undervisning, som de forventede ville finde sted på de gymnasiale uddannelser. De vurderer derimod, at de har brug for afveksling og praktiske elementer i form af værkstedsundervisning og lærepladsperioder. En elev forklarer fx, at vekselvirkningen mellem skole- og lærepladsperioder var afgørende for valget af eux frem for en gymnasial uddannelse:

Jeg vidste godt, at jeg ikke skulle sidde tre år på en skolebænk hver dag. Det var jeg simpelthen for skoletræt til. Så det her med at jeg kunne komme ud at arbejde i et halvt år og så på skole i et halvt år ville nok fungere fint for mig. Og det var også det, jeg fandt ud af.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

I spørgeskemaundersøgelsen svarer 16 % af eleverne, at de valgte eux fordi de gerne ville have en gymnasial uddannelse, men var i tvivl om hvorvidt undervisningsformen på de andre gymnasiale uddannelser passede til dem (se figur 4.1)

Et andet tema blandt denne gruppe elever er, at de ønsker at fokusere på fag, som interesserer dem, og som både giver mening i forhold til elevens erhvervsuddannelse og eventuelle videreuddannelse. En elev nævner fx, at han sætter pris på, at der på hans eux-forløb er fokus på fag som fysik og matematik, som han finder både interessante og relevante.

Udsigten til løn under uddannelse bliver ligeledes beskrevet som en faktor, der kan have betydning for elevernes valg af eux i stedet for en gymnasial uddannelse.

Ønske om praktisk erfaring

Blandt elever i denne gruppe er der også eksempler på elever, der vælger eux, fordi de ønsker at få praktisk erfaring inden for en specifik branche, som kan give værdi til deres kommende videreuddannelse eller job.

Disse elever betragter den erhvervsfaglige del af uddannelsen som en bonus i forhold til den adgangsgivende studentereksamen. Den praktiske erfaring som uddannelsen giver dem kan ifølge eleverne enten kvalificere deres senere uddannelsesvalg eller give dem konkret viden og erfaring, som kan gøre dem bedre til deres fremtidige job. En elev forklarer fx:

Jeg har hele mit liv egentlig vidst, at jeg gerne ville være dyrlæge, og det gjorde det ret nemt for mig, da jeg skulle vælge ungdomsuddannelse. Jeg har gået på efterskole, og der blev jeg præsenteret for eux, hvor jeg har muligheden for at få en studentereksamen, som giver mig mulighed for at komme videre på universitetet, men samtidig også får det praktiske ind over. Det er en kæmpe fordel på dyrelægestudiet, at man har været ude at arbejde med dyr, inden man søger ind.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Som citatet her over viser, valgte denne elev eux, fordi uddannelsen kombinerede en adgangsgivende studentereksamen med muligheden for at få praktisk erfaring med dyr. To elementer, som er vigtige i forhold til elevens ønske om at læse videre til dyrlæge.

I spørgeskemaundersøgelsen svarede 56 % af de adspurgte elever, at de valgte eux, fordi de gerne ville læse videre bagefter, men gerne ville have praktisk erfaring inden for deres fag/erhverv først. (se figur 4.1).

Alternativ, hvis man ikke kan komme ind på en gymnasial uddannelse

Blandt de interviewede eux-elever, er der også enkelte eksempler på, at valget af eux skyldtes, at de ikke kunne komme ind på den gymnasiale uddannelse, de ønskede. Det skyldtes enten, at de ikke havde det nødvendige karaktergennemsnit, eller at de ikke blev vurderet uddannelsesparate til gymnasiet i folkeskolen. Eux har ikke samme høje adgangskrav og var derfor et muligt alternativ, der imødekom elevernes ønske om en studentereksamen og mulighed for en efterfølgende videregående uddannelse.

Her skal det dog bemærkes, at kun 1 % af de adspurgte elever i spørgeskemaet angiver, at de valgte eux, fordi de ikke kunne komme ind på andre gymnasiale uddannelser (se figur 4.1).

2. Eux som alternativ til en ordinær erhvervsuddannelse

I de kvalitative interview er der ligeledes en gruppe elever, som er kendetegnet ved, at de primært orienterer sig mod at blive faglærte og arbejde inden for deres valgte erhverv.

Ønske om at blive udfordret fagligt

En gruppe af elever vælger eux, fordi de ønsker at blive fagligt udfordrede. Disse elever beskriver sig selv som fagligt stærke elever, og vil derfor gerne have mulighed for at kunne vedligeholde og udvikle deres boglige kompetencer i forbindelse med deres erhvervsuddannelse. Disse elever havde en forventning om, at eux både ville give dem undervisning på et højere fagligt niveau end den ordinære eud, og at de øvrige elever på uddannelsen ville være mere motiverede og tage uddannelsen mere seriøst end eud-eleverne.

Andre elever fortæller, at de betragter eux som en mulighed for at "få noget ekstra" med i deres erhvervsuddannelse. Der er blandt andet en forestilling om, at det ville være spild ikke at tage uddannelsen med eux, da man får et ekstra lag på sin uddannelse, uden at det går væsentligt ud over længden på forløbet. De pointerer desuden, at de i valget af eux fortsat har muligheden for at skifte til en ordinær erhvervsuddannelse, såfremt de alligevel ikke ønsker at tage uddannelsen med eux.

Noget at falde tilbage på

Eux betragtes også som en mulighed for at holde mulighederne for videreuddannelse åbne. Eleverne i de kvalitative interview italesætter blandt andet muligheden for videreuddannelse som noget "at falde tilbage på", hvis de enten bliver trætte af at arbejde som faglærte eller ikke længere er fysisk i stand til at arbejde som faglærte. En elev fortæller blandt andet:

Jeg har altid godt kunne tænke mig at blive håndværker, og så syntes jeg bare, at det var mere attraktivt, at man fik flere muligheder. Når du er færdigudlært, kan du jo blive alt muligt med den her uddannelse. Du kan også vælge at blive som tømrer, hvis det er dét, du vil jo. Og så falde tilbage på [den gymnasiale uddannelse], hvis du får en arbejdsskade, som gør, at du ikke kan arbejde som tømrer længere.

Hovedforløbselev, tømreruddannelsen med eux

Som citatet herover illustrerer, gør nogle af eleverne sig tanker om, hvad der skal ske i tilfældet af arbejdsskader eller hvis de bliver nedslidte. Studentereksamenen bliver her betragtet som et sikkerhedsnet, som kan bruges i sådanne tilfælde.

I spørgeskemaundersøgelsen angiver 77 % af eleverne, at de valgte eux, fordi de gerne ville være faglært, men samtidig ønskede at holde mulighederne for videreuddannelse åbne. (se figur 4.1)

3. Eux som alternativ til dobbeltuddannelse

Den kvalitative undersøgelse viser, at nogle elever vælger eux som alternativ til dobbeltuddannelse i form af først at tage en gymnasial uddannelse og derefter en erhvervsuddannelse. For disse elever er eux en mulighed for at få begge uddannelser på kortere tid.

Det der kendetegner disse elever er, at de ønsker at blive faglærte og arbejde inden for et konkret erhverv, men at de samtidig ønsker at holde deres muligheder åbne. Festerne og det sociale liv på gymnasiet er også en væsentlig faktor i elevernes overvejelser. Årsagen til, at de alligevel vælger en eux, er ofte et spørgsmål om, at de kan spare tid. Dvs. at de kan få en studentereksamen og blive faglærte på kortere tid, end hvis de først skal læse en gymnasial uddannelse og derefter en erhvervsuddannelse. Dette perspektiv fremgår af citatet herunder:

Jeg overvejede først at tage en stx og så det håndværksmæssige bagefter, fordi jeg vidste, at jeg ville være håndværker (...). Men så fandt jeg ud af, at jeg gerne vil være maskinmester, og hvis jeg tog eux'en, kunne jeg korte et halvt til et helt år af min maskinmesteruddannelse. Normalt skal man både igennem en praktik eller læse nogle fag op, men hele det forløb kan jeg springe over, fordi jeg både har det praktiske og de a- og b-fag, som jeg skal have via min eux.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

Eleven fortæller i citatet herover, at han med en eux kan kvalificere sig til sin ønskede videreuddannelse til maskinmester på kortere tid, sammenlignet med at læse en erhvervsuddannelse og fag på gymnasialt niveau hver for sig. Derfor valgte han eux.

4. Eux for dem, som er uafklarede omkring deres fremtid

Den kvalitative analyse viser ligeledes, at der er en gruppe af elever, som startede på eux, fordi de var uafklarede omkring deres fremtid. Det, der kendetegner disse elever er, at de ikke ved, hvad de ville have læst, såfremt eux ikke eksisterede. Derudover er de usikre på, hvad de vil bruge deres uddannelse til – om de vil arbejde eller læse videre.

Det fremgår af interviewene, at disse elever valgte eux, fordi det var den uddannelse, som åbnede flest døre fremadrettet og gav dem mulighed for både at få arbejde som faglært direkte efter uddannelsen og for at læse videre. De får med andre ord mulighed for at udskyde beslutningen om, hvorvidt de vil være faglærte eller læse videre efter deres ungdomsuddannelse.

I spørgeskemaundersøgelsen svarer 23 % af de adspurgte elever, at de valgte eux, fordi de ikke vidste, hvad de skulle bruge deres uddannelse til og derfor ville holde deres muligheder åbne. Derudover angiver 8 % af eleverne, at de ikke ved, hvad de ville have læst, såfremt eux ikke eksisterede (se figur 4.1 og 4.2).

4.2 Elevernes planer efter endt eux-forløb

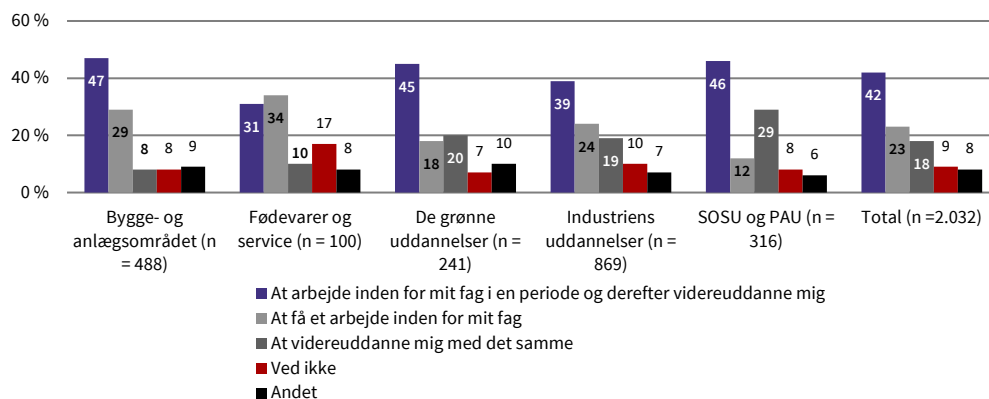
Dette afsnit handler om de nuværende eux-elevers planer efter endt eux-forløb i forhold til, om de vil arbejde inden for deres valgte branche, om de vil læse videre, eller om de vil arbejde i en periode for derefter at læse videre.

4.2.1 Størstedelen har planer om at arbejde i en periode og derefter læse videre

Figuren herunder viser, at 42 % af de adspurgte elever har planer om at arbejde inden for deres erhverv en periode og derefter videreuddanne sig efter endt eux-forløb. 23 % angiver, at de har planer om at få arbejde inden for deres erhverv, og 18 % har planer om at videreuddanne sig med det samme.

FIGUR 4.5

Hvad er din nuværende plan, når du er færdig med din uddannelse? (procent) - fordelt på eux-model

Kilde: Elevsurvey, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgeskemaet er sendt til alle elever, som er indskrevet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux i maj 2021.

Note: Besvarelsene fra eux-modellen Frisør og kosmetiker fremgår ikke af figuren på grund af for få besvarelser (n = 18). Besvarelsene fra denne model indgår dog i totalen.

Note: En chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og deres plan efter endt uddannelse (p < 0,0000).

Figuren viser derudover, at der er signifikante forskelle på elevernes svar på tværs af eux-modellerne. Andelen af elever, som angiver at de har planer om at videreudanne sig med det samme er størst på eux-modellen SOSU og PAU, hvor 29 % af eleverne angiver dette svar. På Bygge- og anlægsområdet gælder det kun 8 % og er dermed den model, hvor færrest elever har planer om at videreudanne sig med det samme.

Videreuddannelse direkte efter endt eux

I de kvalitative interview, er der flere af eleverne, som fortæller, at de har planer om videreuddannelse direkte efter, at de har afsluttet deres nuværende eux-forløb. Dette gør sig især gældende hos de elever, som allerede inden opstart på eux vidste, hvad de ville uddanne sig til. Denne plan ses således primært hos elever, som valgte eux som alternativ til en gymnasial uddannelse, fordi de enten ikke kunne komme ind på denne uddannelse, eller fordi de vurderede, at undervisningsformen på eux passede dem bedre (se afsnit 4.1.3), men også hos elever, der allerede før de startede på uddannelsen vidste, at de ikke ville arbejde som faglært hele deres liv på grund af frykten for at blive nedslidt før tid.

Eleverne i denne gruppe orienterer sig både mod uddannelser, der ligger inden for samme branche som deres erhvervsuddannelse, og mod uddannelser uden for deres nuværende branche.

Videreuddannelse efter et par års arbejde

I de kvalitative interview, er der ligeledes eksempler på elever, som har planer om at arbejde og derefter videreudanne sig. Her ses det, at der er stor forskel på, hvor konkret eleverne er i forhold til disse planer. Nogle af eleverne ved præcist hvor mange år, de ønsker at arbejde, før de videreuddanner sig, mens det er mere uklart hos andre.

Tendensen i de kvalitative interview med disse elever er, at de ønsker at videreudanne sig inden for deres nuværende branche. Formålet med videreuddannelse er primært at avancere inden for branchen, så de kan varetage flere og mere komplekse opgaver.

Citaterne herunder giver eksempler på nogle af de videreuddannelsesmuligheder, som eleverne overvejer.

Jeg vil først og fremmest ud og arbejde lidt, og så muligvis læse videre til noget produktionsleder og agrarøkonom. Bygge noget videre ovenpå.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Altså nu har jeg den seneste tid tænkt, at jeg gerne ville uddanne mig til arkitekt på et tidspunkt. Jeg har altid vidst, at når jeg er færdigudlært, vil jeg arbejde i et år eller to for at tjene nogle penge og få noget erfaring inden for faget. Og så vil jeg bare heller ikke arbejde i 10 år, fordi så tror jeg, at det bliver meget svært at komme tilbage på skolebænken. Af den grund tror jeg, der maks. går to år, før jeg søger ind på en uddannelse.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

Begge elever har planer om at videreuddanne sig inden for deres nuværende branche (hhv. landbrug og byggefaget). Den sidste elev gør sig derudover overvejelser om, hvor længe der kan gå før han læser videre, før det bliver for svært for ham at vende tilbage til skolebænken.

Planer om at komme ud og arbejde

I de kvalitative interview er der ligeledes eksempler på elever, som har planer om at arbejde som faglært efter endt uddannelse. Dette er typisk elever, som allerede fra starten på uddannelsen orienterede sig mod at blive faglærte.

Tendensen blandt disse elever er, at de betragter videreuddannelse som en mulighed i tilfældet af, at de ikke længere kan arbejde som faglærte. Disse elever har oftest ikke en konkret uddannelse i tankerne. Det handler i højere grad om *muligheden* for at læse videre, snarere end den specifikke uddannelse.

I citatet herunder fortæller en elev om sine overvejelser om videreuddannelse.

Lige nu vil jeg bare gerne være tømrer. Men det er jo meget smart at have den der studenterhue, hvis man en dag får ondt i ryggen og gerne vil lave noget andet. Så skal man ikke til at læse en masse ting op igen.

Hovedforløbselev, tømreruddannelsen med eux

Som citatet illustrerer, giver det eleven ro at vide, at vedkommende kan læse videre, såfremt det bliver nødvendigt, uden at skulle tilbage på skolebænken og læse en masse fag op først.

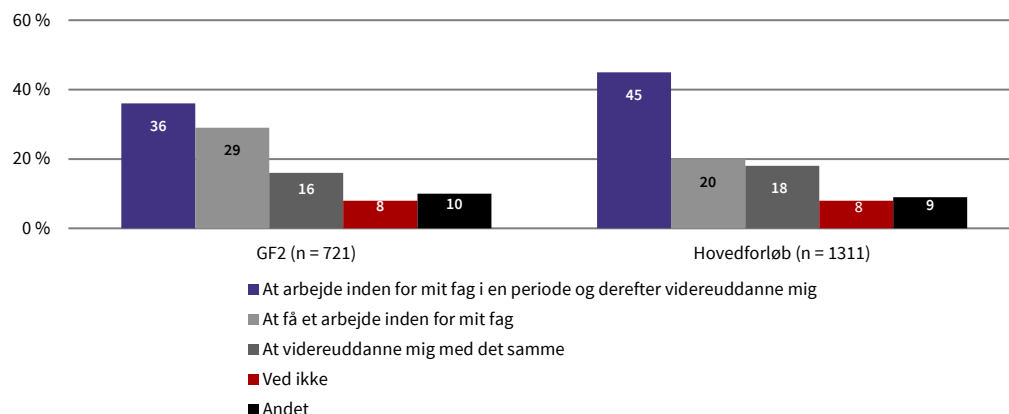
4.2.1 Videreuddannelse fylder mere hos hovedforløbs eleverne

Et interessant fund i analysen er, at elevernes planer efter endt uddannelse varierer på tværs af GF2-elever og hovedforløbs elever. Tendensen er, at andelen af elever, som har planer om at få arbejde inden for deres erhverv, er mindre blandt hovedforløbs elever sammenlignet med GF2-elever.

Figur 4.6 herunder viser, at 36 % af de adspurgte GF2-elever har planer om at arbejde i en periode og derefter videreuddanne sig. Dette gør sig gældende for 45 % af hovedforløbs eleverne. Derudover svarer 29 % af GF2-eleverne, at de har planer om at få et arbejde inden for deres erhverv, men det gør sig gældende for 20 % af hovedforløbs eleverne.

FIGUR 4.6

Hvad er din nuværende plan, når du er færdig med din uddannelse? - fordelt på hvor på uddannelsen, eleven går (procent)

Kilde: Elevsurvey, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

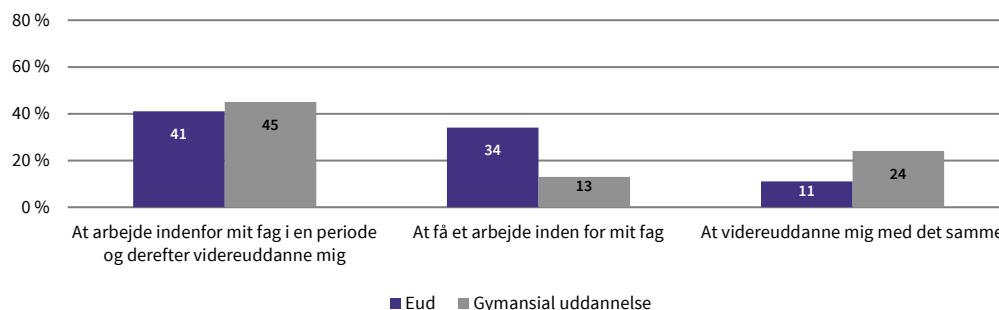
Note: En χ^2 -test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem uddannelsestype (eud vs. eux) og deres planer efter endt uddannelse ($p < 0,0000$).

4.2.2 Ønsket om at arbejde efter endt uddannelse er størst blandt elever, der vælger eux som alternativ til en eud

Figuren herunder viser, at der – ikke overraskende – er en sammenhæng mellem, hvad eleverne ville have læst, såfremt eux ikke eksisterede, og deres plan efter endt eux-forløb. Elever, der valgte et eux-forløb som alternativ til et eud-forløb, har i højere grad planer om at arbejde inden for deres fag sammenlignet med de eux-elever, som valgte et eux-forløb som alternativ til en gymnasial uddannelse.

FIGUR 4.7

Hvad er din nuværende plan, når du er færdig med din uddannelse? - fordelt på hvilken uddannelse man ville have valgt, hvis eux ikke eksisterede (procent)

Kilde: Elevsurvey, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgeskemaet er sendt til alle elever, som er indskrevet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux i maj 2021.

Note: Figuren inkluderer kun svar fra de elever, som enten har valgt eud eller gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx, eller hf) som alternativ uddannelse i spørgsmålet "Hvis eux ikke eksisterede, hvilken uddannelse havde du så valgt?"

Note: Figuren inkluderer ikke svarerne "Andet" og "Ved ikke" på spørgsmålet "Hvad er din nuværende plan, når du er færdig med din uddannelse?"

På samme måde ses det, at elever, som valgte eux som alternativ til en gymnasial uddannelse (stx, htx, hhx eller hf), har en højere tendens til at ville videreuddanne sig med det samme sammenlignet med elever, som valgte eux som alternativ til en ordinær erhvervsuddannelse.

For begge grupper er der en stor andel af elever, som gerne vil arbejde i en periode og derefter videreuddanne sig.

5 Elevernes oplevelse af skoleundervisningen

Dette kapitel handler om eux-elevernes oplevelse af undervisningens indhold og sammenhæng på hovedforløbet, herunder oplevelsen af den faglige synergi mellem den gymnasiale og erhvervsspecifikke undervisning på hovedforløbet.

Kapitlet viser følgende:

- Eleverne er generelt glade for indholdet og niveauet i undervisningen i de uddannelsesspecifikke og gymnasiale fag på hovedforløbet. Der er dog en større andel af eleverne, som oplever, at det faglige niveau i de gymnasiale fag er for højt sammenholdt med den tilsvarende vurdering af de uddannelsesspecifikke fag.
- Det er forskelligt, om eleverne oplever, at der er sammenhæng mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag på deres uddannelse. Elever, som oplever, at deres lærere er gode til at skabe faglig synergi mellem de to undervisningstyper, fremhæver dog, at det har en positiv betydning for deres motivation og læring i fagene.

Resultaterne i kapitlet bygger på kvalitative interview med hovedforløbselever på eux-forløb og en spørgeskemaundersøgelse blandt nuværende eux-elever, som har været i læreplads.

5.1 Undervisningen i de uddannelsesspecifikke fag

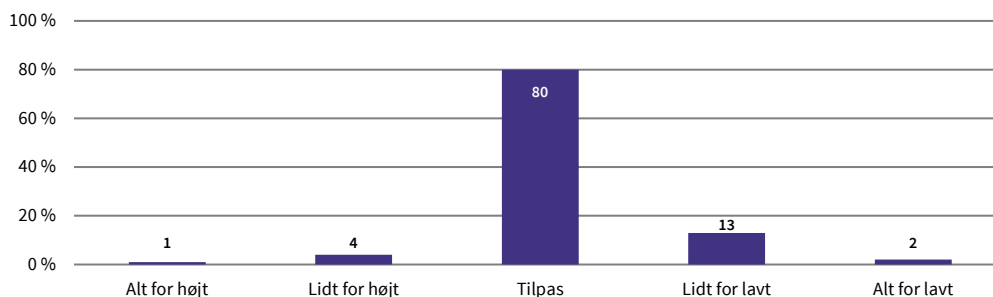
Dette afsnit handler om elevernes oplevelse med de uddannelsesspecifikke fag på deres uddannelse.

5.1.1 Eux-eleverne oplever et passende fagligt niveau i de uddannelsesspecifikke fag på hovedforløbet

Størstedelen af eleverne på de tekniske eux-forløb (80 %) vurderer, at det faglige niveau i den erhvervsspecifikke undervisning på hovedforløbet er tilpas. Det viser spørgeskemaundersøgelsen.

FIGUR 5.1

Hvordan vurderer du det faglige niveau i undervisningen på hovedforløbet i de uddannelsesspecifikke fag? (procent) (n = 1.311)

Kilde: Survey blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til elever, som går på hovedforløbet.

Figur 5.1 herover viser desuden, at 15 % af eleverne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at det faglige niveau i undervisningen i de uddannelsesspecifikke fag på hovedforløbet enten er lidt for lavt (13 %) eller alt for lavt (2 %). Omvendt vurderer 5 % af eleverne, at niveauet enten er lidt for højt (4 %) eller alt for højt (1 %)¹².

Undersøgelsens kvalitative analyse understøtter billedet af, at eleverne overordnet set er tilfredse med både underviserne, det faglige indhold og niveauet i de uddannelsesspecifikke fag. Eleverne fortæller blandt andet, at de kan mærke, at underviserne i de uddannelsesspecifikke fag både har praktisk erfaring inden for deres erhverv og har en interesse for erhvervet. Det styrker elevernes egen motivation for det, de skal lære. Eleverne giver ligeledes udtryk for, at underviserne generelt er gode til at tilpasse niveauet til eleverne på holdet. En elev fra elektrikeruddannelsen med eux forklarer fx, at lærerne i de uddannelsesspecifikke fag er gode til at justere undervisningen, så alle får de udfordringer eller den støtte de har brug for, for at udvikle sig inden for deres erhverv:

Niveauet er passende. Lærerne er virkelig gode til at gå ind og justere, så dem, der kan blive udfordret, de bliver udfordret, og dem, der så har behov for at få lidt ekstra støtte, de får lidt ekstra støtte.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

En elev fra en SOSU-uddannelse med eux fortæller desuden, at hendes hold har fået muligheden for at vælge, om den erhvervsspecifikke undervisning skal være på ekspertniveau eller avanceret niveau, hvor klassen kollektivt besluttede sig for at vælge det højeste niveau.

Dermed er der eksempler på, at underviserne i de uddannelsesspecifikke fag dels tilpasser det faglige niveau ud fra det samlede klasseniveau og dels til elevniveau gennem undervisningsdifferentiering i den enkelte klasse.

¹² Analysen af data fra spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at elevernes besvarelser fordeler sig tilnærmelsesvist ens, hvis man fordeler besvarelserne på de forskellige eux-modeller, som elevernes uddannelser hører under.

5.1.2 Tilpasning af fagligt niveau kan være en udfordring, når eud- og eux-elever undervises sammen

Den kvalitative analyse viser, at det ifølge eux-eleverne kan være en udfordring for lærerne at finde det rette faglige niveau, når eud- og eux-elever undervises på fælles hold i de uddannelsesspecifikke fag.

Det handler dels om, at eux-eleverne opnår studiekompetencer i den gymnasiale undervisning på deres uddannelse, som de kan bruge i opgaveløsningen i de uddannelsesspecifikke fag, og dels om, at afkortning af fag kan give eux-eleverne kortere undervisningstid i de fx valgfag og fag med grundfagslignende indhold eud-eleverne.

Eux-elever kan drage fordel af studiekompetencer i uddannelsesspecifikke fag

Det er en pointe blandt eux-eleverne, at de opnår en række studiekompetencer i de gymnasiale fag, som de kan drage nytte af i de uddannelsesspecifikke fag. Det kan fx dreje sig om, at eux-eleverne har mere erfaring med informationssøgning og opgaveskrivning end eud-eleverne. Dette kan betyde, at eux-eleverne er hurtigere til at løse bestemte typer af opgaver.

En elev fra landbrugsuddannelsen med eux fortæller blandt andet, at dette kan resultere i, at der opstår ventetid i undervisningen:

Man kan godt mærke, at der er forskel på de elever, der kommer fra eux-klassen, og dem, der kommer fra eud-klassen. Man læser fx ikke lige så meget på eud, så det at slå noget op i bøger kan tage længere tid. (...) Når man er eux'er, lærer man jo bare at skrive større opgaver, og man læser mere, så man er jo bare mere trænet i det. (...) Nogle gange kan jeg godt savne, at vi kun er eux-elever, fordi nogle gange sidder man og venter meget på andre.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Det er i denne sammenhæng en vigtig pointe i interviewene, at eux-eleverne, der har erhvervsspecifik undervisning på fælles hold med eud-elever, ikke generelt ser sig selv som bedre til selve erhvervet end eud-eleverne. Eux-eleverne fremhæver blot, at studiekompetencerne, de tilegner sig gennem deres gymnasiale undervisning, kan give dem nogle fordele i forhold til at kunne lægge en plan for og opsøge information om, hvordan man skal løse en opgave.

Afkortning giver eux-elever mindre undervisningstid i praktiske fag

Afkortning af fagene på eux er en anden udfordring, som eleverne fremhæver i interviewene i forhold til udfordringerne ved at være på fælles hold med eud-elever i de praktiske fag.

Afkortningerne betyder, at eux-eleverne kan have færre timer i et fag end eud-eleverne, hvilket ifølge eux-eleverne giver anledning til tidspres. Eux-eleverne oplever med andre ord, at de skal lære det samme som eud-eleverne i deres fælles fag, men på kortere tid. En elev fra elektrikeruddannelsen med eux sætter følgende ord på denne udfordring:

På hovedforløb 1 var det sådan, at vi fulgtes med eud-eleverne [i de uddannelsesspecifikke fag], men når vi havde gymnasiefag, fik de bare lov til at fortsætte. Derfor havde de dobbelt så lang tid som os til at nå det, vi skulle lære i faget, og vi måtte bare blive længere og lave tingene færdige.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

Det fremgår ligeledes af interviewene, at afkortningerne af fagene kan opleves som en udfordring i sig selv for eux-elever, som ikke har fælles undervisning med eud-elever i de praktiske fag. Ifølge eleverne består udfordringen i, at både undervisere og arbejdsgivere forventer, at de har samme niveau som elever fra den ordinære eud, hvilket kræver en ekstra indsats i fagene fra eux-eleverne, fordi de har færre lektioner til at nå de samme læringsmål. Det er en pointe blandt disse elever, at det kan resultere i, at det faglige niveau periodevist kan blive for højt i den erhvervsspecifikke undervisning, fordi eleverne skal nå meget på kort tid.

5.2 Undervisningen i de gymnasiale fag

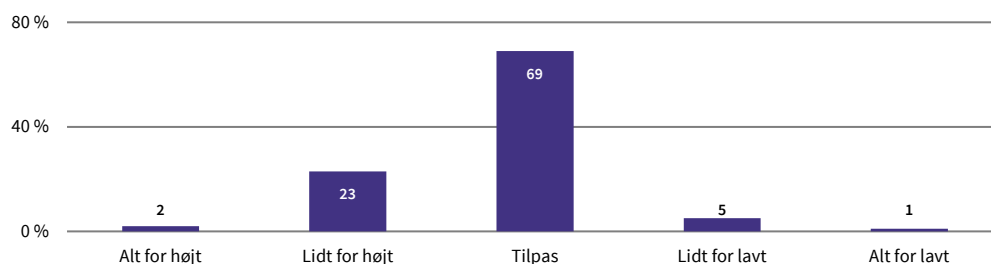
Undersøgelsen viser, at hovedparten af eux-eleverne er tilfredse med den undervisning, de modtager i de gymnasiale fag på hovedforløbet.

5.2.1 Størstedelen af eux-eleverne oplever et passende fagligt niveau i de gymnasiale fag

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at størstedelen af de adspurgte elever vurderer, at det faglige niveau i undervisningen i de gymnasiale fag på hovedforløbet er tilpas. Det fremgår af figur 5.2, at 69 % af eleverne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at dette er tilfældet.

FIGUR 5.2

Hvordan vurderer du det faglige niveau i undervisningen på hovedforløbet i de gymnasiale fag? (procent) (n = 1.311)

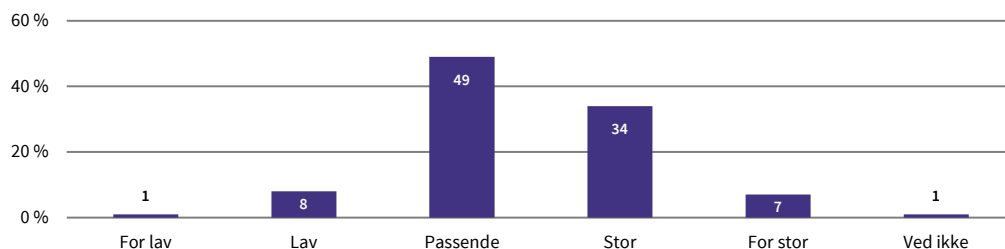
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Figur 5.2 viser dog også, at en fjerdedel af eleverne vurderer, at det faglige niveau i undervisningen i de gymnasiale fag er enten lidt for højt (23 %) eller alt for højt (2 %). Omvendt er det kun en lille andel af de adspurgte elever, der vurderer, at det faglige niveau i de gymnasiale fag er lidt for lavt (5 %) eller alt for lavt (1 %).

Det fremgår ligeledes af spørgeskemaundersøgelsen, at der er større variation i elevernes svar i forhold til, hvordan de oplever mængden af lektier og afleveringer i skoleundervisningen på deres uddannelse. Dette fremgår af figur 5.3 herunder.

FIGUR 5.3

Hvordan oplever du mængden af lektier og afleveringer i skoleundervisningen på din uddannelse? (procent) (n = 2.032)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

49 % af eleverne i spørgeskemaundersøgelsen oplever, at mængden af lektier og afleveringer i skoleundervisningen på deres uddannelse er passende. Mere end fire ud af ti af eleverne oplever dog, at mængden af lektier og afleveringer enten er stor (34 %) eller for stor (7 %). Omvendt er det kun knap en ud af ti af eleverne, der oplever at mængden af lektier og afleveringer enten er lav (8 %) eller for lav (1 %). Bemærk, at elevernes svar i ovenstående både kan knytte sig til undervisning i de gymnasiale fag og i øvrige fag på uddannelsen.

5.2.2 Eleverne har forskellige oplevelser af, hvad de kan bruge undervisningen i de gymnasiale fag til

Undersøgelsens kvalitative analyse viser, at eleverne har forskellige holdninger til, hvad de får ud af undervisningen i de gymnasiale fag. Eleverne fordeler sig således i tre overordnede grupperinger, når det kommer til deres vurdering af, hvordan de gymnasiale fag bidrager til deres eux-forløb:

1. De gymnasiale fag giver almene studiekompetencer
2. De gymnasiale fag giver konkrete kompetencer
3. De gymnasiale fag kvalificerer eleverne til videregående uddannelse

De tre grupper vil blive udfoldet i de følgende afsnit.

De gymnasiale fag giver almene studiekompetencer

En gruppe af de interviewede elever peger på, at undervisningen i de gymnasiale fag giver dem almene studiekompetencer, som de også kan trække på i de uddannelsesspecifikke fag og på deres læreplads. Det drejer sig fx om samfundsforståelse, analytiske evner og kildekritik.

De pågældende elever forklarer, at de almene studiekompetencer, som de tilegner sig gennem undervisningen i de gymnasiale fag, kan gøre dem bedre til at reflektere over og løse opgaver i de uddannelsesspecifikke fag. En elev fra landbrugsuddannelsen beskriver denne pointe på følgende måde:

Jeg synes, at undervisningen i gymnasiefagene giver os kompetencer, der gør os bedre til at modtage undervisning i de praktiske fag. Vi bliver fx gode til at skrive opgaver, til at analysere fakta og til at være kildekritiske. Sådan nogle helt basale ting, som jeg egentlig er rigtig glad for, at jeg har lært.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Det er desuden en pointe blandt denne gruppe af elever, at de ligeledes kan bruge de almene studiekompetencer i deres tilgang til opgaver i deres lærepladsforløb, fx i forhold til at stille relevante spørgsmål til opgaven eller lægge en plan for løsning af opgaven.

De gymnasiale fag giver konkrete kompetencer

En anden gruppe af de interviewede elever har sværere ved at se den brede relevans af de gymnasiale fag i forhold til indholdet i den erhvervsspecifikke undervisning og arbejdsopgaverne, de møder i deres lærepladsforløb. Disse elever oplever dog, at der kan være enkelte forløb i deres forskellige gymnasiale fag, som giver dem en specifik viden eller konkrete kompetencer, som de kan benytte sig af i den erhvervsspecifikke del af uddannelsen.

De pågældende elever forklarer, at det fx kan dreje sig om at lære at skrive en ansøgning i dansk, oversætte særlige fagtermer i engelsk eller lave bestemte udregninger i matematik. Eleverne peger på, at det bidrager til deres motivation i den gymnasiale undervisning, når de undervises i et emne, der giver dem en viden, som de kan se relevansen af, i forhold til de uddannelsesspecifikke fag og de arbejdsopgaver, de møder i deres lærepladsforløb. En elev fra SOSU-uddannelsen med eux kommer fx med følgende eksempel på, hvordan hun oplevede et undervisningsforløb i kemi som særligt spændende, fordi det havde en klar relevans for den erhvervsspecifikke undervisning i medicin:

Vi har lige haft om medicin, og bagefter skulle vi ned og have kemi, hvor vi gik i dybden med [emner som] fedt og proteiner og kost og sådan noget. Det syntes jeg var mega fedt, fordi man kunne se en sammenhæng i det, vi lærer, helt ned til 'hvad er fedt?' og 'hvordan er det opbygget?'. Det var så godt at kunne koble tingene sammen.

Hovedforløbselev, SOSU med eux

Eleverne forklarer desuden, at den gymnasiale undervisnings relevans for deres erhverv både kan handle om, at eleverne selv kan se relevansen i et fag i forhold til deres erhverv - fx biologi og landbrug eller fysik og elektriker - eller at lærerne aktivt gør en indsats for at gøre undervisningen i et gymnasialt fag håndgribelig og relevant i forhold til elevernes erhverv.

De gymnasiale fag kvalificerer til videregående uddannelse

Endelig er der en gruppe af de interviewede elever, der er mindre optagede af, hvad de kan bruge deres læring i de gymnasiale fag til i de uddannelsesspecifikke fag og deres lærepladsforløb. Disse elever fokuserer først og fremmest på, at undervisningen i de gymnasiale fag skal kvalificere dem til at kunne læse videre på en videregående uddannelse.

Det manglende fokus på relevansen af de gymnasiale fag for den erhvervsspecifikke del af uddannelsen betyder ikke, at eleverne i denne gruppe er demotiverede i gymnasieundervisningen. De anerkender, at undervisningen generelt er lærerig og spændende, men opfatter primært gymnasiedelen som et selvstændigt spor, der handler om almen dannelse og har til formål at holde elevernes fremtidsmuligheder åbne. En elev fra landbrugsuddannelsen med eux forklarer eksempelvis:

Jeg tror, at det giver en form for dannelse at gå i gymnasiet og lære af fagene, men ikke sådan i forhold til praksis, at jeg kan sige: 'Nå, nu har jeg lært det her i et fag, så det tager vi lige med ud og så gør vi det på bondegården'. (...) Gymnasiet giver en billet til videregående uddannelse, og det tror jeg primært er det, gymnasiet er der for. Det er det hvert fald for mit vedkommende, fordi jeg skal have de her fag for at kunne læse videre.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

5.3 Sammenhængen mellem gymnasiale fag og uddannelsesspecifikke fag

Dette afsnit handler om elevernes oplevelse af sammenhæng mellem de gymnasiale og de uddannelsesspecifikke fag på deres uddannelse.

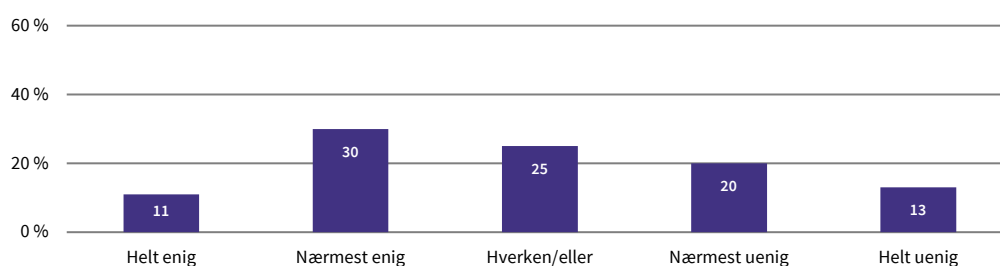
5.3.1 Stor variation i elevernes oplevelse af sammenhæng

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er stor forskel på, hvorvidt eleverne oplever, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag.

Figuren herunder viser elevernes svar på spørgsmålet "Mine lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag" og viser, at der er stor variation i elevernes svar.

FIGUR 5.4

Mine lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag (procent) (n = 1.311)

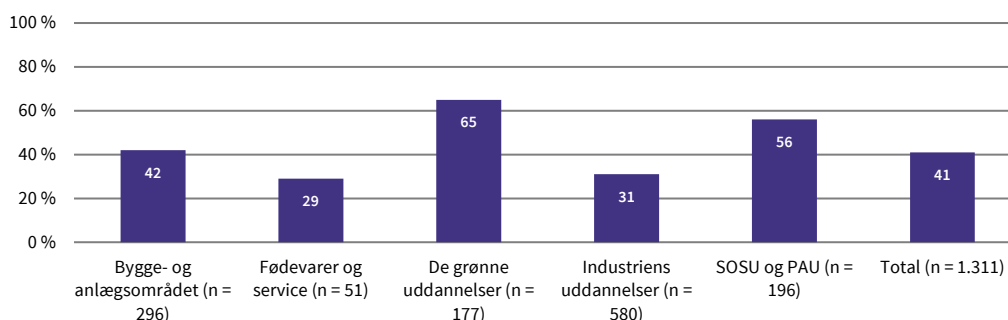
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Figuren viser, at 11 % af de adspurgte elever, at de er helt enige i, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag. 30 % af eleverne vurderer, at de er nærmest enige i udsagnet og 25 % vurderer, at de er hverken enige eller uenige. En tredjedel af eleverne i spørgeskemaundersøgelsen er enten nærmest uenige (20 %) eller helt uenige (13 %) i udsagnet.

Som det fremgår af figur 5.5 nedenfor, er der også betydelige forskelle på elevernes tilbøjelighed til at erklære sig helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag, alt efter hvilken eux-model, eleverne hører under.

FIGUR 5.5

Andel af elever, der er helt enige eller enige i udsagnet ”Mine lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag” - fordelt på eux-model

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Elever fra området Frisør og kosmetiker indgår ikke i figuren på grund af for få besvarelser (n = 11), men er inkluderet i totalen.

Note: En chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og deres svar ($p < 0,0000$).

De grønne uddannelser har den største andel af elever (65 %), der enten er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag. Mere end halvdelen (56 %) af eleverne fra SOSU- og PAU-uddannelserne er enten helt enige eller enige i udsagnet, mens det er tilfældet for 42 % af eleverne fra eux-forløb under bygge- og anlægsområdet. Det samme gør sig gældende for lidt under en tredjedel af eleverne i spørgeskemaundersøgelsen, der hører under industriens uddannelser (31 %) eller fødevarer og service uddannelserne (29 %).

Altså er andelen af elever, der enten er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag, mindst på fødevarer og service og industriens uddannelser. Omvendt, er andelen af elever, der er helt enige eller enige i, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag, størst på de grønne uddannelser.

5.3.2 Synergi er vigtig for elevers motivation og læring

Undersøgelsens kvalitative analyse viser ligeledes, at der er forskel på, om eleverne oplever, at der er sammenhæng mellem de erhvervsspecifikke og gymnasiale elementer i deres uddannelse. Den kvalitative analyse viser i forlængelse heraf, at de elever der oplever, at deres lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag mener, at den faglige synergi bidrager positivt til deres motivation og læring i fagene. Det fremgår dog ligeledes af den kvalitative analyse, at de elever som enten oplever, at deres lærere ikke formår eller kun lejlighedsvist formår at skabe faglig synergi mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag, er delte i deres vurdering af, hvorvidt det er et problem for deres motivation og læring i fagene.

Elever, der oplever faglig synergi, finder den motiverende

De interviewede elever, som oplever, at deres lærere generelt formår at skabe faglig synergi mellem undervisningen i de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag, forklarer, at synergien har en positiv indvirkning på deres motivation og læring i fagene.

Synergens indvirkning på elevernes læring og motivation kan fx handle om, at elever, der tidligere har haft svært ved et fag, knækker koden til faget, fordi de får øje på, hvordan faget kan bruges i forhold til deres erhverv. En elev fra landbrugsuddannelsen med eux forklarer fx, at det først er i løbet af sit eux-forløb, at han har lært at forstå matematik og fysik, fordi lærerne i de to fag har været gode til at gøre fagenes indhold landbrugsspecifikt og dermed håndgribeligt.

Eleverne, der oplever at deres lærere er gode til at skabe faglig synergi, forklarer ligeledes, at det bidrager til deres motivation i fagene, når lærerne i de gymnasiale fag kommer med konkrete eksempler på, hvordan faget kan bruges i elevernes erhverv. En anden elev fra en landbrugsuddannelse med eux beskriver fx, hvordan det bidrager til motivation i matematikundervisningen, når læreren relaterer de specifikke opgaver til situationer, man kan stå overfor i virkeligheden:

Jeg syntes, det var lidt latterligt at have matematik, fordi jeg tænkte: 'Det er slet ikke relevant for mig'. Derfor giver det meget mere motivation, når læreren siger: 'Jamen, det kan du konkret bruge her'. Eller: 'Nu skal du tage stilling til det her, fordi det kan være, at der er en, der kommenterer på det i praktikken'. Så jeg synes helt klart, at det giver mere motivation for at høre efter og lære noget, fordi det gør, at man kan følge med ude i den virkelige verden, når man skal ud og være sammen med de andre landmænd.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Det fremgår ligeledes af interviewene, at synergien også kan opstå i kraft af gennemgående lærere. Dette ses blandt andet på en af SOSU-skolerne, hvor lærerne samarbejder på tværs af fag, bl.a. ved at observere hinandens undervisning. Ifølge eleverne på den pågældende skole betyder dette, at lærerne let kan trække på emner eller metoder, som eleven har lært i andre fag og på den måde skabe sammenhæng og genkendelighed mellem fagene. Genkendeligheden bidrager ifølge eleverne til deres læring på tværs af fagene, fordi de møder de samme metoder og emner fra forskellige faglige perspektiver.

Elever, der oplever begrænset synergi, har forskellige holdninger til, hvorvidt de savner sammenhæng

De interviewede elever, der sjældent eller slet ikke oplever, at deres lærere formår at skabe faglig synergi mellem undervisningen i de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag, har forskellige holdninger til, om det ville styrke deres motivation og læring i fagene, hvis lærerne var bedre til at skabe sammenhæng. Nogle af disse elever savner en tydeligere kobling mellem de gymnasiale og erhvervsspecifikke elementer i deres uddannelse, mens andre elever har det fint med, at de to dele af uddannelsen holdes adskilt, så længe eleverne lærer det, de skal i fagene.

De elever, der savner en styrket synergi mellem de gymnasiale og uddannelsesspecifikke fag på deres uddannelse, forklarer det med, at det netop er koblingen, som gør eux-forløbene unikke og er med til at give dem den profil og de kompetencer, de gerne vil opnå med uddannelsen. En elev fra elektrikeruddannelsen med eux forklarer fx, at han er skuffet over at matematikundervisningen ikke i højere grad er tilpasset elektrikererhvervet, da matematikundervisningen herved ikke adskiller sig fra, hvad man ville opleve på en almindelig gymnasial uddannelse:

Vi har meget basic matematik. Min kæreste går på gymnasiet, og det er meget den samme matematik, de har. Vi har ikke noget, hvor de tilpasser undervisningen til den elektrikermæssige del af uddannelsen. Det kunne fx være ved, at vi skal regne på noget med motorer eller noget med vindmøller, så det bliver lidt mere interessant for os. Vi har bare standard matematik, hvis man kan kalde det det.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

De interviewede elever, der ikke savner mere synergi mellem de forskellige elementer i deres uddannelse, forklarer det med, at det er vigtigst for dem, at de lærer, hvad der er påkrævet i fagene for at blive så dygtige som muligt. Derfor vil de hellere have, at lærerne underviser ud fra deres vurdering af, hvordan eleverne kan lære mest muligt i faget frem for at omlægge undervisningen ud fra hensyn til, at skulle inddrage relevante eksempler fra specifikke erhverv. En anden elev fra en elektrikeruddannelse med eux forklarer denne pointe på følgende måde:

For mig er det fint nok [at der ikke er synergi mellem den gymnasiale og uddannelsesspecifikke undervisning]. Jeg synes, det er bedre, at vi lærer fagene, som vores lærer tænker, at de kan lære os det bedst.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

Det er dog vigtigt at påpege, at eleverne, der har denne holdning, ikke har oplevet, at deres lærere har været gode til at skabe faglig synergi mellem fagene. Deres vurdering går derfor udelukkende på en forestilling om, hvad faglig synergi kunne bestå af og altså ikke en faktisk erfaring.

6 Elevernes oplevelse med at få en læreplads

Dette kapitel belyser eux-elevenes oplevelse med at få en læreplads. Kapitlet viser, at...

- Mere end hver tredje eux-elev har haft svært ved at finde en elevplads og oplever, at virksomhederne er tilbageholdende med at indgå lærepladsaftaler med eux-elever på grund af skoleperiodernes længde. Udfordringer ser ud til at være størst inden for bygge- og anlægsområdet samt inden for industriens uddannelser.

Resultaterne i kapitlet bygger på kvalitative interview med hovedforløbselever på eux-forløb og en spørgeskemaundersøgelse blandt nuværende eux-elever på både GF2 og hovedforløbet.

6.1 Elevernes oplevelser med at søge læreplads

Dette afsnit handler om eux-elevenes oplevelse med at søge læreplads.

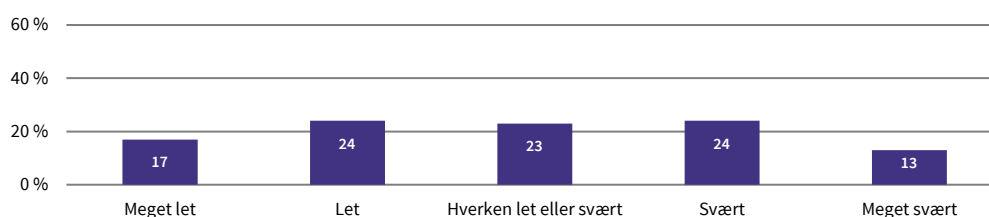
6.1.1 Mere end hver tredje elev har haft svært ved at finde en elevplads

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er stor spredning i, hvorvidt eleverne oplevede, at det var let eller svært at få en elevplads.

Som det fremgår af figur 6.1 herunder, svarer 24 % af de adspurgte hovedforløbselever, at det har været svært at få en elevplads, og 13 % at det har været meget svært. 23 % svarer, at det hverken har været let eller svært, mens 24 % svarer, at det har været let at få en elevplads, og 17 % svarer, at det har været meget let.

FIGUR 6.1

Var det let eller svært at få en elevplads? (n = 1.340)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

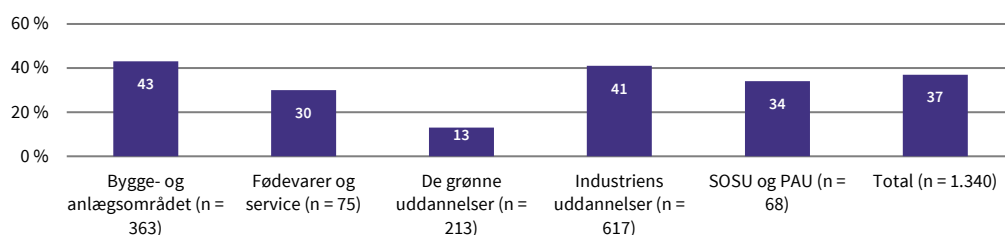
Note: Spørgsmålet er stillet elever på hovedforløbet, som angiver, at de har fået en elevpladsaftale.

Note: Elever fra SOSU har ikke fået dette spørgsmål.

Figur 6.2 herunder viser andelen af elever på de enkelte eux-modeller, som i spørgeskemaet svarer, at det enten var svært eller meget svært at få en elevplads. Den viser, at der er stor variation på tværs af de seks eux-modeller.

FIGUR 6.2

Andel af eux-elever, der oplevede, at det var svært eller meget svært at få en elevplads - fordelt på eux-model

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Spørgsmålet er stillet elever på hovedforløbet, som angiver, at de har fået en elevpladsaftale.

Note: Elever fra SOSU har ikke fået dette spørgsmål og indgår derfor heller ikke i besvarelsene under "SOSU og PAU".

Note: Besvarelsene for eleverne på området Frisør og kosmetiker indgår ikke i figuren på grund af for få besvarelser (n = 4). Svarene fra denne model indgår dog i totalen.

Note: En chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og hvorvidt de oplever, at det har været svært at få en elevplads ($p < 0,0000$).

Elevernes svar viser, at det særligt er inden for Bygge- og anlægsområdet og inden for Industriens uddannelser, at eleverne oplever, at det er svært at få elevplads. 43 % af eleverne på bygge- og anlægsområdet angiver, at det var svært eller meget svært, mens det gør sig gældende for 41 % af eleverne inden for industriens uddannelser. De grønne uddannelser udmærker sig derimod ved at have den mindste andel af elever (13 %), som oplevede, at det var svært eller meget svært at få elevplads.

Bemærk, at figuren herover ikke inkluderer svar fra elever på SOSU-uddannelsen, da de ikke selv skal søge elevplads på denne uddannelse. Eux-modellen "SOSU og PAU" inkluderer derfor kun svar fra PAU-eleverne.

6.1.2 Lange skoleperioder er en barriere for virksomhederne

Det er et udbredt perspektiv i de kvalitative interview med elever, at nogle virksomheder ikke ønsker at indgå lærepladsaftaler med eux-elever på grund af skoleperiodernes længde. Dette fremhæves dog udelukkende blandt elever på uddannelserne til tømrer, elektriker og landmand, hvilket skyldes, at problematikken ikke er relevant på SOSU-uddannelserne, da det på disse uddannelser er kommunerne, der ansætter eleverne.

Ifølge de interviewede elever handler virksomhedernes forbehold over for at ansætte elever fra eux-forløb blandt andet om, at de har svært ved at undvære deres elever, mens de er på skole, og om at det samtidig er dyrere for virksomhederne at have eux-elever i lærepladsforløb, fordi de dermed ikke får gavn af elevernes arbejdskraft i længere perioder. En elev på landmandsuddannelsen fortæller:

Jeg har haft ringet rundt til landmænd, som simpelthen sagde nej til mig, fordi jeg var eux-elev, så jeg er dyrere at ansætte. Det ville komme til at koste ham flere penge at have mig som elev end at have en almindelig landmandselev. Så på den måde skiller man sig også ud og kan måske få nej nogle steder, fordi man har valgt den uddannelse, man har.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

En gruppe af de interviewede elever forklarer desuden, at nogle virksomheder er forbeholdne over for at ansætte eux-elever, fordi de har en forventning om, at eleverne ikke bliver i virksomheden, når de er færdiguddannede, men derimod videreuddanner sig. En tømrerelev fortæller om, hvordan han har fået mange afvisninger fra virksomheder, fordi han er eux-elev:

Jeg fik nogle beskeder, hvor der stod 'Tak for din ansøgning, men vi tager ikke imod eux-elever.' Det var de tilbagemeldinger, jeg fik flest af. Så det var sådan lidt 'Nå, okay'.

Hovedforløbselev, tømreruddannelsen med eux

Virksomhedernes forbehold over for at indgå lærepladsaftaler med eux-elever bekræftes i resultaterne af EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt lærepladsvirksomheder om deres vurdering af tekniske erhvervsuddannelser med eux¹³. Resultaterne fra denne undersøgelse viser at 27 % af virksomhederne, der ikke har haft eux-elever ansat i et lærepladsforløb, angiver, at årsagen er, at eux-eleverne er væk fra virksomheden i for lange perioder, når de er på skole. Blandt virksomheder, der er godkendt til at ansætte elever inden for bygge- og anlægsområdet, gælder dette for 35 % af virksomhederne.

13 [Praktikvirksomheders erfaringer med tekniske eux-elever | EVA](#)

7 Elevernes oplevelse af sammenhæng mellem lærepladsperioder og skoleperioder

Dette kapitel belyser elevernes oplevelse af sammenhængen mellem skoleperioder og lærepladsperioder.

Undersøgelsen viser følgende:

- Der er store forskelle på, hvorvidt eleverne oplever, at der er en sammenhæng mellem det, de lærer i undervisningen i skoleperioderne, og arbejdet på deres læreplads. Størstedelen af eleverne oplever, at de kan bruge det, de lærer i de uddannelsesspecifikke fag på deres læreplads. Omvendt er der stor variation i, hvorvidt eleverne vurderer, at de kan bruge det, de lærer i de gymnasiale fag på lærepladsen.
- Undersøgelsen viser også, at der, ifølge eleverne selv, ikke er forskel på de opgaver, som eux-elever og ordinære eud-elever får på deres læreplads¹⁴. På trods af, at eux-eleverne ikke tildeles særlige typer af opgaver, er det dog et gennemgående perspektiv blandt eleverne, at de oplever at blive fagligt udfordret under lærepladsforløbene.
- Eleverne finder det motiverende, når der bliver fulgt op på deres læring af nogen på deres læreplads, men hver tredje eux-elev har ikke haft samtaler med en person på deres lærepladssted om, hvad de skal lære i løbet af lærepladsforløbet, eller om hvad de tidligere har lært.

Resultaterne i kapitlet bygger på kvalitative interview med hovedforløbselever på eux-forløb og en spørgeskemaundersøgelse blandt nuværende eux-elever, som har været i læreplads.

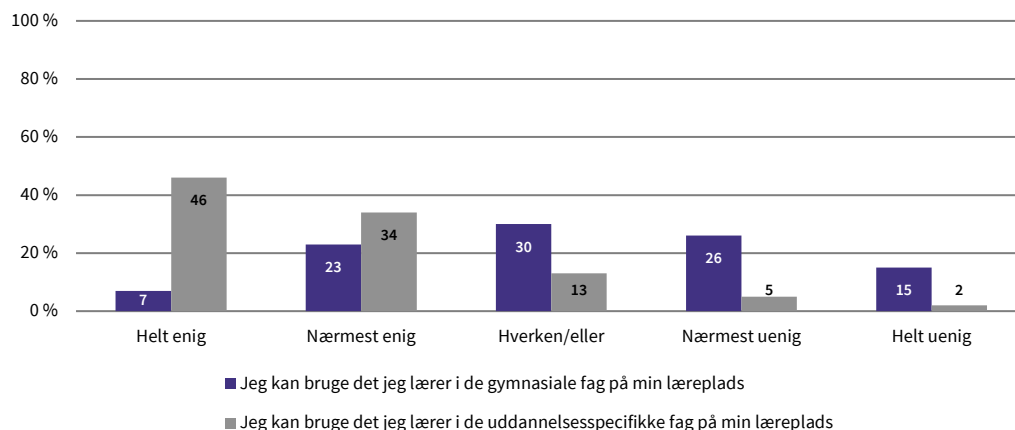
7.1 Gymnasiefagenes anvendelighed i lærepladsperioderne

Figur 7.1 herunder viser eux-elevernes vurdering af, hvorvidt de kan bruge det, de lærer i hhv. de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag, når de er ude på lærepladsen. Elevernes svar viser, at langt størstedelen af eleverne oplever at kunne bruge det, de lærer i de uddannelsesspecifikke fag, men at der er langt større variation i elevernes svar i forhold til de gymnasiale fag.

¹⁴ Der foreligger ikke et konkret krav til virksomhederne om, at eux-elever skal tildeles mere avancerede opgaver, men det indgår som princip for eux, at virksomhederne er indstillede på at prioritere elever med potentiale for de gymnasiale niveauer¹⁴.

FIGUR 7.1

Eux-elevernes vurdering af, om de kan bruge det, de lærer i hhv. gymnasiale fag og uddannelsesspecifikke fag på deres læreplads

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Spørgsmålet er stillet elever på hovedforløbet, som har været i mindst et lærepladsforløb i en virksomhed.

Figuren viser, at i alt 80 % af de adspurgte eux-elever er helt enige (46 %) eller nærmest enige (34 %) i, at de kan bruge det, de lærer i de uddannelsesspecifikke fag, på deres læreplads. Der er dog kun i alt 30 % af eux-eleverne, som er helt enig (7 %) eller nærmest enig (23 %) i, at de kan bruge det, de lærer i de gymnasiale fag, på deres læreplads. 41 % af eleverne er tværtimod helt eller nærmest uenige i, at det gør sig gældende.

Tendenserne fra spørgeskemaundersøgelsen går igen i de kvalitative interview, hvor eleverne har forskellige vurderinger af, hvorvidt de kan bruge det, de lærer i gymnasiefagene, under lærepladsforløbene. Samtidig er der forskel på, hvor relevante de enkelte fag opleves for arbejdet på lærepladsen. Af gymnasiefagene fremhæves matematik og sprogfag som nogle af de fag, eleverne især vurderer er relevante for deres arbejde på lærepladsen.

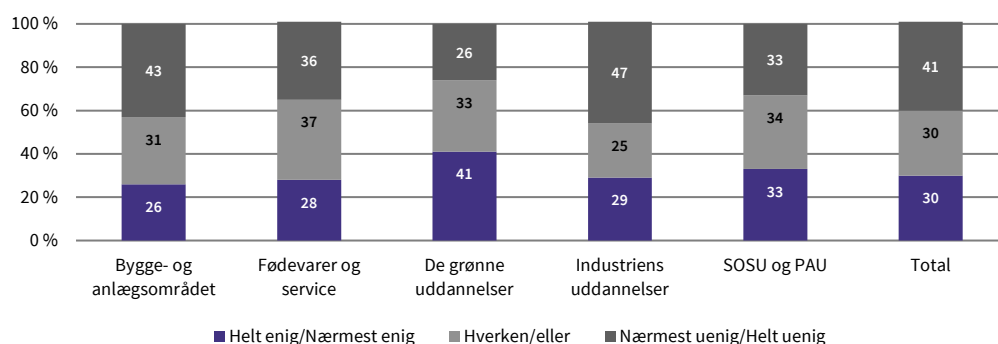
Det fremgår af interviewene, at de elever, der vurderer, at de kan bruge det, de lærer i gymnasiefagene under lærepladsforløbene, oplever det som motiverende. Samtidig vurderer eleverne det ikke nødvendigvis som demotiverende, når de ikke oplever at kunne bruge det, de lærer i gymnasiefagene under lærepladsforløbene. Det handler blandt andet om, at de ikke har en forventning om, at der er en sammenhæng mellem det, de lærer i gymnasiefagene og deres opgaver på lærepladsen, men derimod opfatter undervisningen i de gymnasiale fag som et selvstændigt ”spor” i uddannelsen.

7.1.1 Gymnasiefagene opleves som mere brugbare på nogle uddannelser end andre

Som figur 7.2 herunder viser, er der signifikant forskel på elevernes svar på tværs af eux-modelerne.

FIGUR 7.2

Elevernes vurdering af, hvorvidt de er enig eller uenig i udsagnet ”Jeg kan bruge det, jeg lærer i gymnasiefagene, på min læreplads” - fordelt på eux-model

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Spørgsmålet er stillet elever på hovedforløbet, som har været i mindst et lærepladsforløb i en virksomhed.

Note: Besvarelserne for eleverne på området Frisør og kosmetiker indgår ikke i figuren på grund af for få besvarelser (n = 11).

Note: En χ^2 -test viser, at der er signifikant sammenhæng mellem elevernes svar og den eux-model, som de hører under ($P = 0,000$).

Figuren her over viser, at flest elever inden for De grønne uddannelser (41 %) angiver, at de er helt enige eller nærmest enige i, at de kan bruge det, de lærer i gymnasiefagene, på lærepladsen. Omvendt er der færrest elever på bygge- og anlægsområdet (26 %), som er enige i dette.

7.2 Eux-elevernes opgaver på lærepladsen

Der er generelt ikke forskel på de opgaver, som eux-elever og ordinære eud-elever får på lærepladsen, ifølge de interviewede elever. Det er samtidig et gennemgående perspektiv blandt eleverne, at de oplever at blive fagligt udfordret under lærepladsforløbene.

De elementer, der bidrager til, at eleverne føler sig fagligt udfordrede og motiverede, er hovedsageligt at få mulighed for at arbejde selvstændigt, at få varierede opgaver, at sværhedsgraden i opgaverne kontinuerligt stiger, og at der er tilstrækkeligt med opgaver. Derudover føler eleverne sig fagligt udfordrede og motiverede, når de bliver inddraget i arbejdsgange og beslutninger, når de kan bringe viden og kompetencer fra undervisningen i spil, og når de selvstændigt varetager kontakten med kunder eller samarbejdspartnere.

På trods af, at der ikke er forskel på typen og niveauet af opgaverne, oplever en gruppe af eleverne dog, at de har en anden tilgang til deres opgaver under lærepladsforløbene end ordinære eud-elever, på grund af den viden og de kompetencer, som de har tilegnet sig gennem de gymnasiale fag.

Eleverne har en række eksempler på, hvordan de bringer viden fra de gymnasiale fag i spil i opgaveløsningen under lærepladsforløbene. En landmandselev fortæller for eksempel:

Det sidste sted jeg var i praktik, stod jeg selv for at udregne, hvor meget man skal sprøjte, når man kører på markerne. Landmanden siger, at han har været glad for, at det har været eux-elever, han har haft, fordi man godt kan mærke, at vi har sådan lidt mere matematisk kunnen og sådan lidt mere bag.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

På SOSU-assistentuddannelsen skal eleverne lave en række skriftlige opgaver under lærepladsforløbene. En SOSU-assistent elev fortæller, hvordan hendes viden fra de gymnasiale fag påvirker hendes opgaveløsning under lærepladsforløbene:

Min vejleder har både haft en almindelig eud-elev og så mig som eux-elev, og hun har nævnt, at man godt kan mærke forskel på vores opgaver. Mine opgaver er noget længere, fordi jeg dykker mere ned i målene. Jeg går ind og skriver al teorien og går i dybden med tingene. Hvorimod eud-eleven bare har gjort det kort og ikke skrevet alt ned. Der har ikke været nær så meget struktur over deres opgaver, og det er jo noget, hvor man kan mærke på os eux-elever, at der er noget mere struktur, fordi vi er vant til at lave de her opgaver.

Hovedforløbselev, SOSU med eux

På samme måde som eleverne, vurderer virksomhederne ikke, at der er forskel på de opgaver, de giver eux-elever og ordinære eud-elever. Det viser resultaterne af EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt lærepladsvirksomheder om deres vurdering af tekniske erhvervsuddannelser med eux¹⁵. Her er det samlet set under en tiendedel af virksomhederne (9 %), der angiver, at de har givet deres eux-elever faglige opgaver, som er mere avancerede end dem, de giver til ordinære eud-elever. Det er dog vigtigt at påpege, at der ikke foreligger et konkret krav til virksomhederne om at give eux-elever mere avancerede opgaver. Dog indgår det som princip for eux, at virksomheder, som ansætter eux-elever, er *"indstillede på at prioritere elever med potentiale for de gymnasiale niveauer"*¹⁶.

7.3 Skoleperiodernes længde

De kvalitative interview peger på, at længden på skoleperioder og lærepladsperioder kan have betydning for elevernes oplevelse af sammenhæng og tilknytning til lærepladsen.

7.3.1 Lange skoleperioder kan gå ud over relationerne på lærepladsen

Ifølge en gruppe af de interviewede elever kan lange skoleperioder have en negativ betydning for deres tilknytning til lærepladsen og oplevelse af sammenhæng.

En gruppe elever giver udtryk for, at et halvt år eller mere er lang tid at være væk både fra undervisningen og fra deres læreplads, hvilket er forbundet med en oplevelse af at skulle starte forfra ved

15 [Praktikvirksomheders erfaringer med tekniske eux-elever | EVA](#)

16 Børne- og Undervisningsudvalget. (2014). Forslag til Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.). Lokaliseret d. 12.04.2021 på: https://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/195/20131_195_som_frem-sat.htm

hvert skift. Eleverne forklarer, at de både kan glemme, hvad det vil sige at arbejde med deres erhverv eller fag, når de er på skole, og at de omvendt kan glemme, det de har lært i undervisningen, når de er på lærepladsen. Nogle elever taler derfor om, at de forsøger at holde deres erhverv eller fag "ved lige" i skoleperioderne ved for eksempel at "gå og skrue" i deres fritid.

Det er desuden et perspektiv blandt en gruppe af de interviewede elever, at de oplever, at relationerne til deres kollegaer, kunder, samarbejdspartnere m.fl. kan blive svækket, når de er væk fra deres læreplads i et halvt år eller mere ad gangen. En elev på elektrikeruddannelsen fortæller også om, hvordan det går ud over hans relationer på hans læreplads, at han er væk i lange perioder ad gangen:

Vi mister rigtig meget kontakt med firmaet i det halve år, vi er på skole. Det vil sige, at man godt kan blive glemt nogle gange. Hvor man sådan tænker, når man kommer tilbage 'hov hvad fanden, nu har du lige været væk i et halvt år'. Så på den måde, så kan man måske godt miste nogle relationer til de ansatte.

Hovedforløbselev, elektrikeruddannelsen med eux

Det er dog ikke alle de interviewede elever, der oplever, at det er en udfordring for deres relationer på lærepladsen, at de er væk i længere perioder ad gangen. Der er også eksempler på elever, som har en læreplads i større virksomheder, som fortæller, at de flyttes til en ny afdeling og får nye opgaver ved hver ny lærepladsperiode, hvilket medfører, at de alligevel skal danne nye relationer til for eksempel kollegaer og kunder, når de kommer tilbage i virksomheden efter en skoleperiode.

7.4 Dialog om elevens læring

Undersøgelsen peger på, at mange elever ikke oplever at være i dialog med hverken skole eller læreplads omkring deres læring.

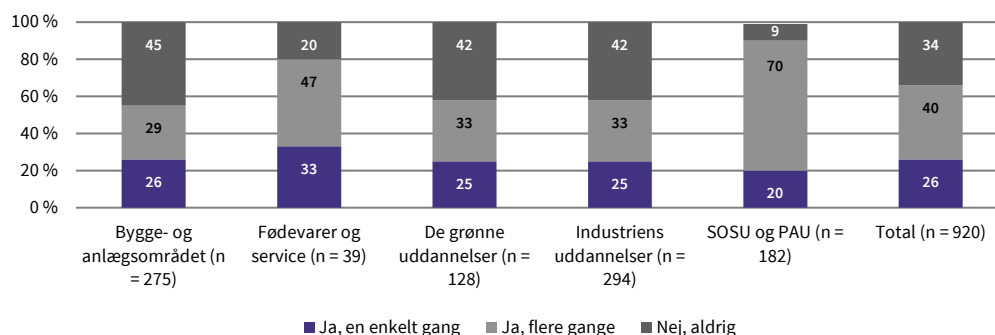
7.4.1 Hver tredje eux-elev har ikke haft samtaler med en person fra deres lærepladssted om, hvad de skal lære i løbet af lærepladsforløbene

Spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interview med elever viser, at der er store forskelle på, hvor mange og hvor hyppige samtaler eleverne har om deres læring med nogen på deres lærepladssted. Det drejer sig både om samtaler om, hvad eleverne tidligere har lært, og hvad de skal lære i den pågældende lærepladsperiode.

Figur 7.3 herunder viser, at lidt under halvdelen (40 %) af de adspurgte eleverne svarer, at de flere gange har haft en samtale med en person fra deres lærepladssted om, hvad de skal lære i løbet af lærepladsforløbet. Samtidig svarer 26 % af eleverne, at de en enkelt gang har haft en samtale, og 35 % svarer at de aldrig har haft en samtale om, hvad de skal lære i løbet af deres lærepladsperioder. Der er dog forskelle på elevernes besvarelser inden for de enkelte eux-modeller.

FIGUR 7.3

Har du haft en samtale med en person fra dit/dine lærepladssted(er) om, hvad du skal lære i løbet af din lærepladstid? (fx i forbindelse med at du starter i virksomheden, kommer tilbage fra et skoleforløb eller undervejs i lærepladsforløbet) (procent) - fordelt på eux-model

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Spørgsmålet er stillet elever på hovedforløbet, som har været i mindst et lærepladsforløb i en virksomhed. Dvs. at elever, som udelukkende har været i skolepraktik, ikke har fået dette spørgsmål.

Note: Besvarelsenerne for eleverne på området Frisør og kosmetiker indgår ikke i figuren på grund af for få besvarelser (n = 3). Svarene for denne model indgår dog i totalen.

Note: En chi²-test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og deres svar (p = 0,0000).

Figuren her over viser, at eleverne på SOSU-assistentuddannelsen adskiller sig ved, at flest elever (70 %) flere gange har haft samtaler om, hvad de skal lære i løbet af deres lærepladstid sammenlignet med eleverne inden for de øvrige eux-modeller.

Figuren viser samtidig, at Bygge- og anlægsområdet er det område, hvor flest elever (45 %) aldrig har haft en samtale om, hvad de skal lære i løbet af deres lærepladstid. Også inden for De grønne uddannelser og Industriens uddannelser angiver mere end hver tredje elev (hhv. 42 % og 42 %), at de aldrig har haft en samtale med en person på deres lærepladssted om, hvad de skal lære i løbet af deres lærepladstid. Dette gør sig i mindre grad gældende inden for Fødevarer og service, hvor 20 % af eleverne angiver dette og SOSU og PAU, hvor 9 % af eleverne angiver dette.

De kvalitative interview viser på samme måde som resultaterne i spørgeskemaundersøgelsen, at der er store forskelle på, hvor meget og hvor ofte eleverne er i dialog med nogen på deres lærepladssted om deres læring. Eleverne på SOSU-assistentuddannelsen adskiller sig i interviewene på samme måde som i spørgeskemaresultaterne ved at have flere snakke om deres læring end eleverne på elektriker-, tømrer- og landbrugsuddannelserne. Det er et udbredt perspektiv blandt de interviewede elever på SOSU-assistentuddannelsen, at de oplever, at det er motiverende, at de lærepladsansvarlige løbende følger op på deres læring.

I interviewene er der eksempler på elever, der selv har været proaktive og har taget initiativ til at have snakke om deres læring. Et landmandselev fortæller fx, hvordan han har opfordret sin mester til at forholde sig til hans læring:

Landbrugsskolerne har sådan en plan, som man kan gennemgå med mester, men det var ikke noget, de brugte. Så i første praktikforløb tog jeg den selv med og prøvede at introducere den. Jeg synes egentlig, at det er en rigtig god ting. Det burde næsten være obligatorisk, at når man er halvvejs, så ser man på den og siger: "Hvad har jeg opnået, og hvad mangler jeg at opnå, for at jeg er forberedt på skole igen?" Så det synes jeg egentlig godt kunne blive bedre, at man brugte den noget mere.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Gruppen af elever på landsbrugs-, tømrer- og elektrikeruddannelserne, der enten ikke oplever, at der bliver fulgt op på deres læring, eller at der bliver fulgt op i et meget begrænset omfang, har blandede vurderinger af, om det påvirker deres motivation negativt eller ej. En gruppe af elever på disse uddannelser efterlyser dog et større fokus blandt de lærepladsansvarlige på, at der løbende bliver fulgt op på deres læring fx gennem samtaler om opnåelse af lærepladsmålene, som det også illustreres i citatet ovenfor.

7.4.2 Manglende dialog i skiftet mellem skole og læreplads

Ingen af de interviewede elever på uddannelserne til tømrer, elektriker og landmand oplever, at der har været en dialog mellem nogen på deres skole og lærepladssted om deres læring i skiftet mellem skole og læreplads. En landmandselev forklarer:

Praktikstederne er ikke rigtig klar over, hvad vi har været igennem på skoleforløbene, så det er svært at forklare dem "Det her har du lært fra skoleforløbene, så det skal du lave ude i praktikken". Så skulle praktikstederne have en guideline for: "Nu har Mads været igennem dét her i skoleforløbet, og så kunne det være en god idé, at han prøvede det i praktikken". Men det tror jeg ikke rigtig, der er.

Hovedforløbselev, landbrugsuddannelsen med eux

Pointen om, at der enten ikke er nogen dialog eller en meget begrænset dialog mellem nogen på erhvervsskolen og på lærepladsstederne om elevernes læring i skiftet mellem skole og læreplads, genkendes ses også i EVA's tidligere spørgeskemaundersøgelse blandt lærepladsvirksomheder om deres vurdering af tekniske erhvervsuddannelser med eux¹⁷. Her angiver mindre end hver tiende virksomhed (8 %), at de er i dialog med nogen på elevens skole om, hvad eleven tidligere har lært i forbindelse med elevens opstart i virksomheden, og mindre end hver femte virksomhed (17 %) angiver, at de løbende er i dialog med nogen fra elevens skole om dette. Manglende dialog mellem virksomheder og erhvervsskoler er dog ikke en specifik eux-udfordring, men gør sig også gældende på eud-forløbene¹⁸.

¹⁷ [Praktikvirksomheders erfaringer med tekniske eux-elever | EVA](#)

¹⁸ [Sammenhæng mellem skole og praktik | EVA](#)

8 Elevernes samlede vurdering af eux

Dette kapitel belyser eux-elevernes samlede vurdering af eux-forløbene. Undersøgelsen viser, at.:

- Størstedelen af eleverne er tilfredse med deres eux-forløb, og at det er et billede, som er gennemgående på tværs af de forskellige eux-modeller.
- Langt størstedelen af eux-eleverne vil anbefale deres uddannelse til andre – enten helt eller delvist.
- Styrken ved eux-forløbene er ifølge eleverne især muligheden for dobbeltuddannelse og den dynamiske undervisning, der veksler mellem praktisk og boglig undervisning. Eleverne påpeger også, at uddannelsen er krævende, at der kan være udfordringer med uddannelsernes tilrettelæggelse, og at det kan være sværere at få en elevplads.

Resultaterne i kapitlet bygger på kvalitative interview med hovedforløbselever på eux-forløb og en spørgeskemaundersøgelse blandt nuværende eux-elever på både GF2 og hovedforløbet.

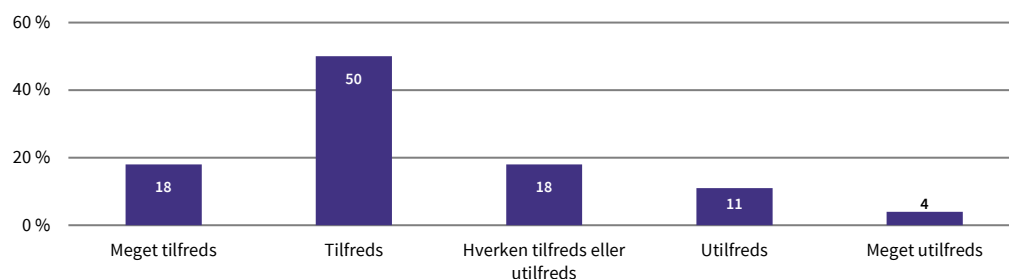
8.1 Størstedelen af eux-eleverne har været tilfredse med deres uddannelse

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at størstedelen af eleverne har været enten tilfredse eller meget tilfredse med deres uddannelse. Andelen af tilfredse elever varierer dog en smule på tværs af de seks eux-modeller.

Figuren herunder viser elevernes overordnede tilfredshed med deres uddannelse. Her svarer i alt 68 % af eleverne, at de enten er meget tilfreds (18 %) eller tilfreds (59 %) med deres uddannelse. 18 % svarer at de hverken er tilfredse eller utilfredse, mens 11 % svarer at de er utilfredse og 4 % at de er meget utilfredse.

FIGUR 8.1

Hvor tilfreds er du overordnet set med din uddannelse? (procent) (n = 2.032)

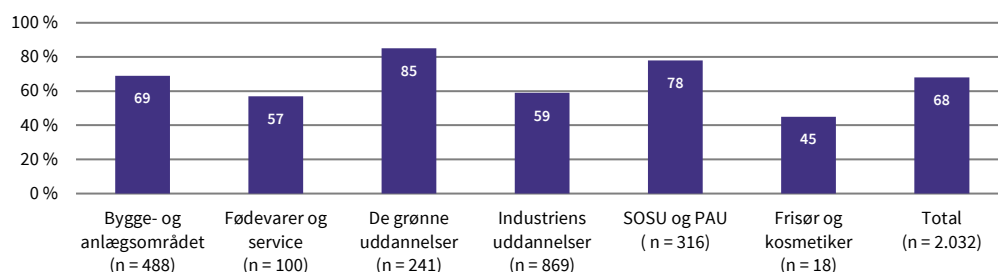

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Figur 8.2 viser andelen af elever, som angiver, at de har været tilfredse eller meget tilfredse med deres erhvervsuddannelse på de enkelte eux-modeller. Som det kan ses, er der væsentlig forskel på elevernes svar på tværs af eux-modellerne.

FIGUR 8.2

Hvor mange elever er overordnet set tilfredse eller meget tilfredse med deres erhvervsuddannelse med eux? – fordelt på eux-model

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Besvarelsene fra eux-modellen Frisør og kosmetiker fremgår ikke af figuren på grund af for få besvarelser (n = 18). Besvarelsene fra denne model indgår dog i totalen.

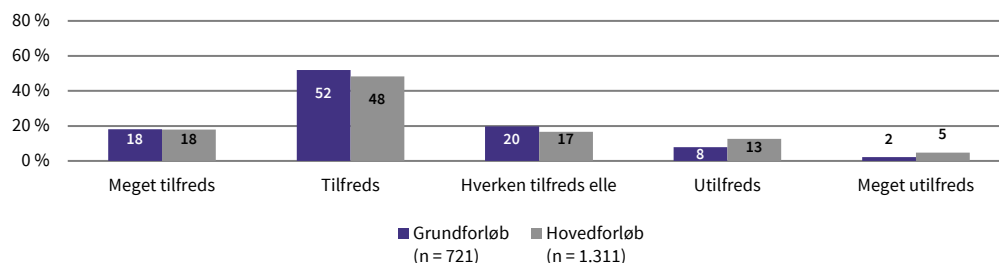
Note: En χ^2 -test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes eux-model og deres tilfredshed med deres uddannelse ($p < 0,0000$).

Størst tilfredshed ses på De grønne uddannelser, hvor i alt 85 % af eleverne angiver, at de er tilfreds eller meget tilfreds. Elever på Fødevarer og service og Industriens uddannelser har derimod den mindste andel af tilfredse elever, om end det stadig gør sig gældende for flertallet. 57 % af eleverne på Fødevarer og service angiver, at de har været tilfreds eller meget tilfreds, og det gør sig gældende for 59 % af eleverne på Industriens uddannelser. På SOSU og PAU svarer 78 % af eleverne, at de var tilfredse eller meget tilfredse.

Elevernes svar viser desuden, at der er en lidt større andel af utilfredse hovedforløbelever end GF2 elever. I alt 18 % af eleverne på hovedforløbet angiver, at de enten er utilfredse (13 %) eller meget utilfredse (5 %). For GF2 eleverne gælder det i alt 10 % af eleverne, hvor 8 % angiver, at de er utilfredse, mens 3 % angiver, at de er meget utilfredse. Dette fremgår af figur 8.3 herunder.

FIGUR 8.3

Hvor tilfreds er du overordnet set med din uddannelse (procent) – fordelt på grundforløbselever og hovedforløbselever

Kilde: Survey blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: En χ^2 -test viser, at der er signifikant forskel på fordelingerne på tilfredshed med uddannelsen mellem GF2-elever og hovedforløbselever ($p < 0,000$).

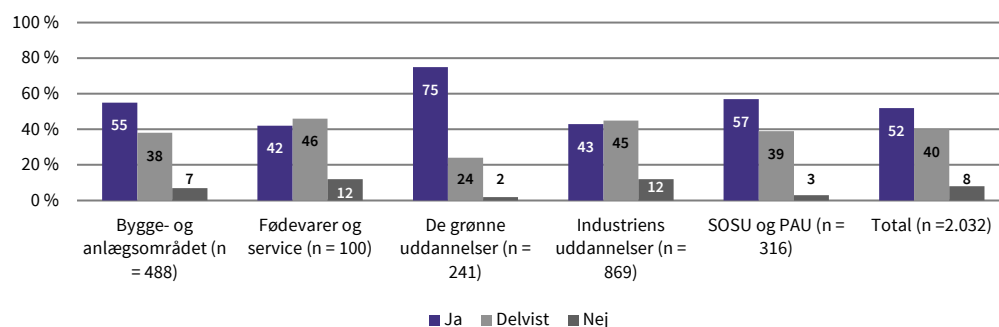
8.1 Eleverne vil anbefale eux – men ikke til alle

Spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever viser, at 52 % af de adspurgte elever er enige i udsagnet ”Jeg vil anbefale min uddannelse til andre”. 40 % svarer ”delvist”, mens 8 % svarer ”nej”.

Som det fremgår af figur 8.4 herunder, er der stor forskel i elevernes svar på tværs af de eux-modellerne.

FIGUR 8.4

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?: Jeg vil anbefale min uddannelse til andre (procent) - fordelt på eux-model

Kilde: Survey blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Besvarelsene fra eux-modellen Frisør og kosmetiker fremgår ikke af figuren på grund af for få besvarelser (n = 18). Besvarelsene fra denne model indgår dog i totalen.

Note: En χ^2 -test viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem elevernes uddannelsestype (eud vs. eux) og deres svar i forhold til, om de vil anbefale uddannelsen til andre ($p < 0,0000$).

Figuren viser, at eleverne på de grønne uddannelser i højere grad vil anbefale deres uddannelse til de andre. Det gælder 75 % af eleverne på denne eux-model. Fødevarer og service og Industriens uddannelser er derimod de modeller, hvor flest elever ikke vil anbefale uddannelsen. Det gælder 12 % af eleverne på begge modeller.

Eleverne har i spørgeskemaundersøgelsen haft mulighed for at uddybe deres svar. De elever, som svarer at de vil anbefale uddannelsen, fremhæver at der er tale om en god uddannelse, som åbner mange muligheder, og som har en god variation af praksis og boglig undervisning, der fastholder motivationen undervejs.

Elever, som svarer, at de delvist vil anbefale uddannelsen, begrundes i de åbne besvarelser dette med, at der er tale om en god uddannelse, som giver gode muligheder, men at man skal være sikker på, at det er det, man vil, da der er tale om en krævende uddannelse. Derudover er der elever, som skriver, at tilrettelæggelsen ikke er optimal, og at det kan være svært at finde en elevplads.

Elever, som svarer, at de ikke vil anbefale uddannelsen, forklarer dette med, at de oplever uddannelsen som dårligt tilrettelagt, at der mangler sammenhæng mellem uddannelsens dele, og at det er for svært at få en elevplads.

8.1.1 Elever fremhæver dobbeltuddannelse og dynamisk undervisning som styrker ved eux

Billedet af at eleverne fuldt ud eller delvist vil anbefale deres uddannelse til andre går igen i den kvalitative analyse. Det fremgår således af interviewene med eleverne, at de generelt vil anbefale andre at tage en erhvervsuddannelse med eux.

Elevernes anbefaling knytter sig til, at man via eux får to uddannelser i én og herved bliver faglært samtidig med, at man forbedrer sine muligheder for at læse videre efterfølgende i forhold til en ordinær erhvervsuddannelse. Det er dog en pointe blandt en gruppe af eleverne, at de kun vil anbefale eux til personer, som har en ambition om at læse videre på sigt. De pågældende elever peger på, at man vil få et større udbytte af en ordinær erhvervsuddannelse, hvis man udelukkende har en ambition om at blive faglært og finde arbejde i den branche, man er udlært inden for efterfølgende. Dette skyldes ifølge eleverne, at vekselvirkningen mellem hovedforløbets skole- og lærepladsperioder på de almindelige erhvervsuddannelser virker til bedre at understøtte udviklingen af elevernes erhvervsspecifikke kompetencer samtidig med, at gymnasiedelen af eux tager tid fra den erhvervsspecifikke del af uddannelsen.

Som nævnt i rapportens kapitel 4 er mulighederne for videre uddannelse med eux dog også afgørende for mange elever, der i første omgang har en primær ambition om at bruge deres uddannelse til at finde arbejde som faglært. Dette skyldes, at gymnasiedelen af eux styrker elevernes fremtidsmuligheder i tilfælde af, at de enten får en arbejdsskade eller at den teknologiske udvikling nødvendiggør, at eleverne videreuddanner sig inden for deres fag.

Det er desuden en pointe blandt en gruppe af eleverne, at de vil anbefale eux på grund af uddannelsens kombination af erhvervsspecifik og gymnasial undervisning. Eleverne forklarer, at vekselvirkningen mellem de to undervisningsformer kan forebygge skoletræthed, fordi ens skolehverdag adskiller sig fra, hvad man oplevede i grundskolen. En elev forklarer som eksempel på dette, at han har flere skoletrætte venner, som burde have valgt en erhvervsuddannelse med eux, men i stedet startede på gymnasial uddannelse på grund af fordomme og manglende viden om eux:

Der er rigtig mange af mine venner nu her i 2.g og 3.g, der er skoletrætte. Jeg er bare sådan: 'Hvorfor valgte du så ikke det samme som mig?' Det er som om, at det er lidt for de ukloge at vælge eux, eller at eux lige er niveauet under gymnasierne. Jeg tror, at hvis man kunne få den fordom ud af folks hoveder, så ville der være rigtig mange gymnasieelever, som havde været meget glattere, fordi de havde valgt eux.

Hovedforløbselev, tømreruddannelsen med eux

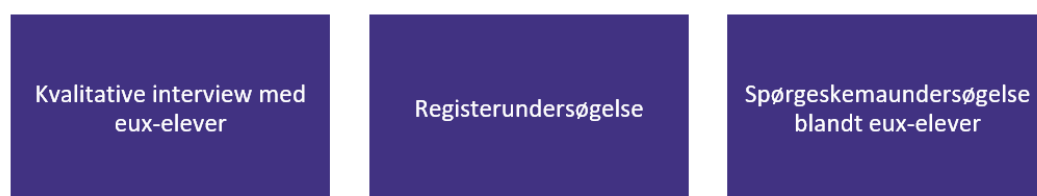
Endelig, er det en pointe blandt de interviewede elever, at de også ser det som en fordel ved eux, at man får løn under hovedparten af uddannelsen, hvilket også har betydning for, at de vil anbefale eux til andre. Eleverne peger på, at lønnen dels giver dem et større økonomisk råderum, som de kan nyde godt af i deres fritid, og dels bidrager med motivation i læreplads- såvel som skoleperioder, da eleverne ønsker at leve op til forventningerne hos deres arbejdsgiver.

Appendiks A – Datagrundlag

Rapporten bygger på en undersøgelse blandt elever på tekniske erhvervsuddannelser med eux. Undersøgelsen er gennemført af EVA i perioden november 2020 – juli 2021 og består af en kombination af kvalitative og kvantitative metoder.

FIGUR A.1

Datagrundlag

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

De enkelte datakilder præsenteres i de følgende afsnit.

Kvalitative interview med eux-elever

Et centralt element i datagrundlaget består af individuelle interview med eux-elever fra hovedforløbet. Der er gennemført hhv. telefon/skype-interview med i alt 20 elever fra otte udvalgte skoler, som inkluderer elever fra et bredt spektrum af tekniske erhvervsuddannelser med eux – herunder SOSU-uddannelsen.

Formålet med interviewene er at belyse, hvad der kendetegner eux-elevenes formål med at vælge en eux, deres motivation undervejs i uddannelsen og deres udbytte af eux, og hvad der har betydning for dette.

I interviewene var der særligt fokus på elevernes vurderinger af potentialer og udfordringer ved den måde, undervisningen og eux-forløbenes tilrettelægges og gennemføres på. For at afdække ovennævnte fokus, blev eleverne blandt andet spurgt ind til følgende:

- Hvorfor har eleverne valgt at tage en erhvervsuddannelse med eux, og hvordan understøttes deres motivation til at gennemføre uddannelsen undervejs i forløbet?
- Hvordan oplever eleverne deres uddannelse, herunder de fysiske rammer for uddannelsen, holdningen af elever, tilrettelæggelsen af elevernes skema, relation mellem lærere og elever og andre betydende faktorer?

- Hvordan vurderer eleverne udbyttet af henholdsvis de gymnasiale og erhvervsrettede fag?
- Hvordan oplever eleverne, at lærerne bidrager til at skabe sammenhæng i uddannelsen?
- Hvilke overvejelser gør eleverne sig om videreuddannelse og job efter endt uddannelse?
- Hvordan oplever eleverne, at skolen understøtter deres afklaringsproces i forhold til job og videreuddannelse?

Udvælgelse og rekruttering af respondenter

Eleverne blev rekrutteret til interview i tre trin.

Trin 1: Udvælgelse af skoler

EVA kontaktede otte forskellige erhvervsskoler, som udbyder eux-forløb, på en eller flere af de fire udvalgte uddannelser: Tømreruddannelsen, Elektrikeruddannelsen, Landbrugsuddannelsen og SOSU-assistentuddannelsen. De fire erhvervsuddannelser er valgt med henblik på at 1) vælge uddannelser med mange eux-elever og 2) udvælge uddannelser fra forskellige eux-modeller.

De otte skoler blev udvalgt i samarbejde med fra Danske Erhvervsskoler og Gymnasier (DEG) med udgangspunkt i følgende kriterier:

- De otte skoler skulle tilsammen sikre en ligelig fordeling mellem de fire uddannelser.
- Der skulle både indgå skoler, der har mulighed for at oprette eux-hold og skoler, som samlæser elever på tværs af uddannelser eller eud/eux-forløb.
- Geografisk spredning.

Trin 2: Udvælgelse af elever

Skolerne rekrutterede derefter 2-3 elever hver. Skolerne skulle tilstræbe at rekruttere elever ud fra følgende kriterier:

- Eleverne skulle have gennemført mindst ét lærepladsforløb og ét skoleforløb på hovedforløbet.
- Den ene af eleverne skulle have haft en anden type lærepladsaftale end en ordinær lærepladsaftale (fx skolepraktik, delaftale eller en kort aftale).
- Eleverne skulle være under 25 år gamle.

Trin 3: Booking og gennemførelse:

EVA tog herefter kontakt til de elever, som havde indvilliget i at deltage i interviewene, med henblik på at informere dem yderligere om projektets formål og aftale et konkret tidspunkt. Interviewene blev gennemført i april 2021 og foregik enten som telefoninterview eller Skypeinterview. Interviewene havde en varighed på 45-60 minutter hver.

På baggrund af ovenstående rekrutteringsproces har EVA interviewet i alt 20 eux-elever, som fordeles sig over fire uddannelser og fem regioner. Skemaet nedenfor giver et overblik over de interviewede elevers uddannelse og geografi.

TABEL A.1

Fordeling af interviewede elever

	Tømrer uddannelsen	Landbrugsuddannelsen	Social – og sundheds-uddannelsen	Elektriker-uddannelsen	Total
Hovedstaden	3				3
Midtjylland	2	3	2		7
Nordjylland			3		3
Syddanmark				3	3
Sjælland		2		2	4
Total	5	5	5	5	20

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Alle de interviewede elever havde gennemført mindst én skoleperiode og en lærepladsperiode på hovedforløbet. Der indgik både elever, som havde en fuld lærepladsaftale, elever med kort aftale og elever som tidligere havde været i skolepraktik. Alle de interviewede elever var i alderen 18-22 år.

Der er interviewet syv kvindelige elever og 13 mandlige elever. Kønsfordelingen afspejler den kønsfordeling, der er på de udvalgte uddannelser.

Kodning og analyse

Det kvalitative data er forberedt til analyseprocessen ved transskribering af lydoptagelserne. Gennem transskribering bevares informantens eget ordvalg, og der foretages en gengivelse af interviewet frem for en fortolkning. Det gøres for at sikre så autentisk data som muligt.

De transskriberede interview er efterfølgende analyseret af de tilknyttede konsulenter. Analysen er foretaget ved brug af en systematisk kodning, hvor de anvendte tematikker er udsprunget ved at sammenholde undersøgelsesspørgsmålene og interviewguide med de umiddelbare empiriske fund. For at sikre at koderne var meningsfulde og tilstrækkelige, blev koderne afprøvet på tværs af interview, og efterfølgende sammenlignede de tilknyttede konsulenter deres individuelle afprøvning med hinanden. Afprøvningen gav anledning til mindre justeringer af koderne. Da de endelige koder var på plads, blev de resterende interview kodet. I analysen har der været fokus på at identificere både de mønstre, der går på tværs af materialet og på den variation, materialet indeholder.

Kvantitative metodeelementer

Den kvantitative del af undersøgelsen består af to dele:

1. En registerundersøgelse
2. En spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever i forår/sommer 2021

Registerundersøgelse

Som en del af forundersøgelsen anvendes registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) til at belyse elevgrundlaget på eux-forløbene (herunder elevfordeling på eux-modeller, hovedområder og de enkelte uddannelser) samt elevfrafald og elevpladstyper. Derudover benyttes registerdata i kombination med elevspørgeskemaundersøgelsen, for at belyse om der er særlige oplevelser med eux, der knytter sig til specifikke elevgrupper. Data inkluderer elever, som gik på GF2 eller hovedforløbet på en teknisk erhvervsuddannelse, der udbydes med eux, i perioden 2015-2019.

Datakilder og population

Undersøgelsen bygger primært på registerdata fra DST, suppleret med oplysninger fra STIL. Populationen er defineret ud fra DST's elevregister, der stammer fra erhvervsskolernes administrative system (EASY) og indeholder oplysninger om uddannelseshændelser, herunder bl.a. start- og slutdato, uddannelse og status for uddannelsesforløbet (gennemført eller afbrudt).

Derudover anvendes data fra DST med oplysninger om elevernes sociodemografiske baggrund og grundskolekarakterer samt oplysninger om frafaldne elevers tilgang til anden ungdomsuddannelse eller tilknytning til arbejdsmarkedet. Undersøgelsen bygger på udtræk fra befolkningsregisteret (BEF), elevregisteret (KOTRE), familieindkomstregisteret (FAIK), uddannelsesregisteret (UDDA) samt grundskolekarakterregisteret (UDFK) i Danmarks Statistik (DST). Endvidere inkluderes oplysninger om læreplads, herunder aftaletype og start- og slutdato, der er leveret af STIL.

I analyserne sammenlignes to grupper, nemlig eux-elever og EUD-elever. Disse to grupper udgør den samlede population, der defineres som elever, der i perioden 2015-2019 har gået på grundforløbets anden del eller hovedforløbet på en uddannelse, der udbyder eux, trukket fra elevregisteret (KOTRE). Elever på merkantile uddannelser indgår ikke i populationen. Det vil sige elever på uddannelser inden for hovedområdet *Kontor, handel og forretningsservice*. Hovedpopulationen kan derudover inddeles i to grupper; henholdsvis eux-elever og eud-elever, der går på uddannelser, der udbyder eux-forløb.

I første del af analysen om elevgrundlag, elevplads og frafald varierer analyseudvalget, da ikke alle individer har data i alle registre. Særligt mangler mange individer data fra karakterregistret.

I den anden delanalyse kombineres besvarelsene fra elevsurvey med registerdata, hvorfor analyseudvalget kun består af de elever, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen.

Operationalisering af variable

Frafald

Oplysninger om frafald stammer fra uddannelsesregisteret i Danmarks Statistik (KOTRE) og er defineret ud fra elevens AUDD-kode. Fr afald defineres som fr afald uden skift, dvs. at en afbrydelse af et uddannelsesforløb, der fortsættes på en anden institution eller anden uddannelse kort tid efter, også tælles som fr afald. Fr afald opgøres efter seks måneder eller et år. Elever, der ikke har gået på en uddannelse i et år, frasorteres således i denne del af analysen. Fr afald operationaliseres som en binær variabel, hvor værdien 1 = fr afald og 0 = ikke-fr afald. Der skelnes således ikke mellem elever, der har færdiggjort uddannelsen, og elever, der stadig er i gang med uddannelsen, under værdien 0. Fr afald opgøres endvidere pr. forløb (dvs. på enten GF2 eller hovedforløb) og ikke pr. samlede uddannelsesforløb. Derved tages der ikke højde for evt. fr afald senere i uddannelsesforløbet. Hvis en elev fx har gennemført GF2 og senere fr af falder hovedforløbet, vil eleven tælle både som gennemført (for GF2) og fr afaldet (for hovedforløbet).

Overgang til hovedforløb

Oplysninger om frafald stammer fra KOTRE og er defineret ud fra elevens AUDD-kode, UDEL-kode og UFORM-kode. Overgangsvariablen opgøres pr. GF2, seks måneder efter eleven har færdiggjort GF2. Det vil sige, at der ikke opgøres overgangstatus for elever, der er frafaldet et grundforløb. Variablen tager ikke højde for uddannelse – altså om eleven går på samme uddannelse på hovedforløbet, som på grundforløbet. Der skelnes dog mellem, om elever går på eux på både grundforløbet og hovedforløbet.

Elevplads

Oplysninger om elevpladstype stammer fra STIL's elevpladsregister. Elevpladsoplysninger er koblet til det enkelte uddannelsesforløb via uddannelseskoden, der både findes i KOTRE (udd) og elevpladsdata (cøsa). Der tages kun udgangspunkt i elevens første indgåede elevpladsaftale. Det vil sige, at hvis en elev indgår flere aftaler pr. uddannelsesforløb (på samme uddannelseskode), vil kun det første forløb, der er indgået, indgå i analysen.

Eux-modeller

Oplysninger om eux-modeller stammer fra uddannelsesregisteret i Danmarks Statistik (KOTRE) og er defineret ud fra elevens UDD-kode. Følgende uddannelser hører under de seks tekniske eux-modeller:

TABEL A.2

Eux-modeller

	Uddannelserne
Model A: Bygge- og anlægsområdet:	Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger, Bygningsmaler, Bygnings-snedker, Maskinsnedker, Murer, Møbelsnedker og orgelbygger, Skiltetekniker, Stenhugger, Teknisk isolatør, Træfagenes byggeuddannelse
Model B: Fødevarer og service:	Bager og konditor, Ernæringsassistent, Gastronom, Receptionist, Tjener
Model C: De grønne uddannelser	Anlægsgartner, Dyrepasser, Gartner, Landbrugsuddannelsen
Model D: Industriens uddannelser	Autolakerer, Automatik- og procesuddannelsen, Data og kommunikationsuddannelsen, Elektriker, Elektronik- og svagstrømsuddannelsen, Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen, Industritekniker, Karrosseriteknikeruddannelsen, Lastvogsmekaniker, Personvogsmekaniker, Plastmager, Procesoperatør, Skibsmontør, Smed, Tandtekniker, VVS-energi
Model E: SOSU og PAU	Social- og sundhedsassistent, Pædagogisk assistent
Model F: Frisør og kosmetiker	Frisør, Kosmetiker

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. (2021). *Indhold og tilrettelæggelse på tekniske eux-forløb*. Lokaliseret 19.02.2021 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eux/eux-paa-tekniske-erhvervsuddannelser>.

Etnisk herkomst

Elever, som er registreret som en del af den danske befolkning i marts 2019, har oplysninger om etnisk herkomst i befolkningsregistret. Oplysninger stammer således fra DST's befolkningsregister. Variablen er kategoriseret således:

- Elever med dansk herkomst

- Elever med vestlig herkomst (herunder både indvandrere og efterkommere)
- Elever med ikke-vestlig herkomst (herunder både indvandrere og efterkommere).

Forældres højst fuldførte uddannelse

Forældres højst fuldførte uddannelse er opgjort samlet som den højeste fuldførte uddannelse blandt de registrerede forældre. Hvis et barn kun har én forælder registreret, eller hvis der mangler oplysninger om den ene forælders uddannelsesstatus, tæller alene den forælder, hvis uddannelse er registreret. Variablen er kategoriseret således:

- Mindst én forælder med lang videregående uddannelse, inkl. ph.d.
- Mindst én forælder med mellemlang videregående uddannelse
- Mindst én forælder med kort videregående uddannelse
- Mindst én forælder med erhvervsuddannelse
- Mindst én forælder med gymnasial uddannelse
- Begge forældre højst grundskoleuddannet

Karaktergennemsnit fra folkeskolen

Oplysninger om karaktergennemsnit fra folkeskolen stammer fra Danmarks Statistiks grundskole-karakterregister. I gennemsnittet medregnes alene eksamenskarakterer i dansk og matematik. Hvis en elev mangler karakter i én af de fem eksamener i enten dansk eller matematik, vil elevens samlede karaktergennemsnit tælle som fraværende (missing).

Anvendelse af data

Registerdata er først og fremmest brugt til at undersøge elevsammensætningen på de danske eux-forløb. Det vil sige, hvordan eleverne fordeles i forhold til forskellige karakteristika samt socio-økonomisk baggrund. Derudover anvendes data til at undersøge, hvordan elevernes besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen fordeles forskelligt afhængig af fx elevernes socioøkonomiske baggrund.

Spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever er at belyse elevernes motivation for – og udbytte af – eux-forløbene på de enkelte uddannelsesområder/eux-modeller.

Pilottest

Spørgeskemaet blev udviklet af EVA og kvalitetssikret via pilottest forud for udsendelsen. Fokus for pilottesten var at sikre, at spørgsmålene var meningsfulde og forståelige for respondenterne. Undervejs blev testpersonerne derfor spurgt til, hvorfor de svarede, som de gjorde, om de savnede svarmuligheder, hvordan de forstod spørgsmålet, og hvad der skulle til for, at de havde valgt en anden svarkategori. Afslutningsvist blev de spurgt ind til, hvilke generelle overvejelser de havde gjort sig om spørgeskemaet i forhold til om skemaet samlet set var meningsfuldt, om det dækkede de væsentligste erfaringer, de havde gjort sig i deres forløb, samt om der manglede noget. Pilottestene skulle på denne måde kvalificere spørgeskemaet og sikre, at spørgsmålene blev forstået ensartet og i overensstemmelse med intentionen.

Pilotinterviewene blev gennemført af EVA som telefoniske interview med respondenter fra målgruppen. Der blev lavet tre interview med to elever fra SOSU-uddannelsen. Interviewene varede ca.

25 minutter, alt efter hvor mange kommentarer informanterne havde. Spørgeskemarammen blev justeret efterfølgende på baggrund af resultaterne fra pilottesten.

Udsendelsesgrundlag og population

Populationen for undersøgelsen er samtlige elever, der var indskrevet på GF1 eller hovedforløbet på en teknisk erhvervsuddannelse med eux, pr. 1. maj 2021. Dette inkluderer elever på uddannelserne til SOSU-assistent og pædagogisk assistent. Populationen blev identificeret via erhvervsskolernes administrative system (EASY) og blev leveret af Styrelsen for IT og Læring.

Spørgeskemaet blev udsendt til hele populationen bestående af 5.863 elever. Eux-eleverne modtog invitationen til spørgeskemaet via e-Boks. Dog er 11 elever i populationen fritaget fra e-Boks, hvorfor de ikke har modtaget invitationen til spørgeskemaet.

Udsendelse og påmindelser

Spørgeskemaet er gennemført i perioden 31. maj – 22 juni 2021. På grund af tidspunktet for undersøgelsen indgår der udelukkende elever fra GF2 og hovedforløbet i undersøgelsen. Dette skyldes, at der kun i meget begrænset omfang oprettes GF1-forløb i denne periode. Undersøgelsen inkluderer således ikke perspektivet fra elever, som udelukkende har erfaring med GF1.

5.852 elever modtog en invitation i deres e-Boks med et personligt link til spørgeskemaet. Der blev sendt én reminder torsdag d. 10. juni 2021 til alle elever, der endnu ikke havde besvaret spørgeskemaet, svarende til 4.665 elever. Efterfølgende modtog udvalgte elever fra uddannelser med særligt lave svarprocenter, svarende til 1.794 elever, endnu en påmindelse d. 18. juni 2021.

Svarprocent og frafald⁴

I alt deltog 2.124 eux-elever i spørgeskemaundersøgelsen, hvilket giver en samlet svarprocent på 36 % ud af udsendelsesgrundlaget på 5.852 eux-elever. Tabellen neden for viser svarprocenten fordelt på de seks eux-områder. Svarprocenten varierer mellem 45 % blandt SOSU og PAU til 34 % blandt Industriens uddannelser.

TABEL A.3

Svarfordeling og svarprocent

	Population		Deltagere		Svarprocent
	Antal	Procent	Antal	Procent	Procent
Bygge- og anlægsområdet	1.455	25 %	512	24 %	35 %
Fødevarer og service	258	4 %	107	5 %	42 %
De grønne uddannelser	721	12 %	251	11 %	35 %
Industriens uddannelser	2.650	45 %	910	42 %	34 %
SOSU og PAU	719	12 %	324	15 %	45 %
Frisør og kosmetiker	49	1 %	20	1 %	41 %
Total	5.852	100 %	2.124	100 %	36 %

Kilde: Survey blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Repræsentativitet

For at undersøge hvorvidt analyseudvalget er repræsentativt i forhold til populationen af eux-elever, har vi sammenlignet og testet fordelinger på udvalgte faktorer blandt populationen og analyseudvalget på individniveau med følgende fremgangsmåde:

1. Sammenligning og test af fordelinger på udvalgte faktorer blandt populationen og analyseudvalget på individniveau via frekvenstabeller og signifikanstest
2. Afprøvning af vægtning på udvalgte faktorer via sammenligning af frekvenstabeller med og uden vægtning.

Vi har sammenlignet fordelinger i analyseudvalget og populationen på følgende faktorer:

- Uddannelsesdel
- Hovedområde
- Køn
- Alder
- Bopælsregion
- Karaktergennemsnit fra folkeskolen
- Herkomst
- Forældres højeste fuldførte uddannelse

Tabel A.4 viser resultaterne fra repræsentativitetstesten. På baggrund af tabellen kan vi konstatere signifikante skævheder i analysegrundlaget, når man sammenligner med fordelingerne i populationen, hvad angår:

- Hovedområde (overrepræsentation af området *Omsorg, sundhed og pædagogik*)
Køn (overrepræsentation af kvinder)
- Karaktergennemsnit fra 9. klasse (overrepræsentation af elever med karaktergennemsnit over syv)

Af repræsentativitetstesten kan vi derfor konkludere, at analyseudvalget statistisk set ikke er repræsentativt på disse faktorer. Selvom analyseudvalget i sin helhed ikke kan betragtes som værende repræsentativt rent statistisk, er der reelt tale om små forskelle mellem analyseudvalget og populationen på maks. ± 1 procentpoint, hvorfor vi overordnet betragter analyseudvalget som substantielt repræsentativt.

TABEL A.4

Repræsentativitetstest for population af eux-elever vs. besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever

	Population		Besvarelser		p-værdi
	Antal	Procent	Antal	Procent	
Forløb					0,741
Grundforløbets 2. del	2.072	35 %	756	36 %	
Hovedforløb	3.781	65 %	1.359	64 %	
Total	5.853	100 %	2.115	100 %	
Hovedområde*					0,000
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	979	17 %	356	17 %	
Omsorg, sundhed og pædagogik	768	13 %	344	16 %	
Teknologi, byggeri og transport	4.106	70 %	1.415	67 %	
Total	5.853	100 %	2.115	100 %	
Køn*					0,000
Kvinde	1.386	24 %	629	30 %	
Mand	4.467	76 %	1.486	70 %	
Total	5.853	100 %	2.115	100 %	
Alder					0,165
Under 17 år	522	9 %	206	10 %	
17 år	1.378	24 %	515	24 %	
18 år	1.325	23 %	479	23 %	
19 år	1.039	18 %	358	17 %	
20-24 år	1.552	27 %	545	26 %	
25+ år	37	1 %	12	1 %	
Total	5.853	100 %	2.115	100 %	
Bopælsregion					0,217
Nordjylland	784	13 %	274	13 %	
Midtjylland	1.665	28 %	587	28 %	
Syd	1.416	24 %	546	26 %	
Sjælland	935	16 %	355	17 %	
Hovedstaden	1.052	18 %	353	17 %	
Total	5.852	100 %	2.115	100 %	
Karaktergennemsnit fra folkeskolen*					0,000
Under 2,0	16	0 %	3	0 %	
2-3,9	308	5 %	80	4 %	

	Population		Besvarelser		p-værdi
	Antal	Procent	Antal	Procent	
4-6,9	2.873	50 %	932	45 %	
7-9,9	2.359	41 %	960	46 %	
10+	208	4 %	112	5 %	
Total	5.764	100 %	2.087	100 %	
Herkomst					0,299
Dansk	5.522	94 %	2.011	95 %	
Efterkommer	179	3 %	59	3 %	
Indvandrer	152	3 %	45	2 %	
Total	5.853	100 %	2.115	100 %	
Forældres højest fuldførte uddannelse					0,872
Højest grundskoleuddannelse	193	3 %	64	3 %	
Højest gymnasieuddannelse	77	1 %	29	1 %	
Højest erhvervsuddannelse	2.298	42 %	843	42 %	
Videregående uddannelse	2.969	54 %	1.070	53 %	
Total	5.537	100 %	2.006	100 %	

Kilde: Udtræk af samtlige eux-elever pr. 1. maj 2021 fra STIL samt spørgeskemaundersøgelse blandt eux-elever gennemført af EVA i juni 2021.

Note: * = En signifikant test viser, at der er signifikant forskel på fordelingen i populationen og spørgeskemabesvarelser på dette parameter ($p < 0,05$).

Note: Totalen på de forskellige parametre, der testes repræsentativitet på, varierer afhængigt af parameter, der måles på, da nogle elever ikke har oplysninger på bestemte parametre.

Via afprøvning af vægtning i forhold til de baggrundskarakteristika, som i repræsentativitetsanalysen viste sig at være ikke repræsentative, kan det konstateres, at vægtning på disse variable ikke gør en substantiel forskel for svarfordelingerne på spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen. Dette uddybes i afsnit om vægtning nedenfor.

På baggrund af ovenstående analyser af rapporteres uvægtede resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever, da forskellene mellem analyseudvalg og population er små, om end statistisk signifikante.

Vægtning af eux-elevers besvarelser

På baggrund af repræsentativitetsanalysen fandt vi grund til at afprøve, hvorvidt skævheder i henhold til parametrene køn, hovedområde og karaktergennemsnit kan udliges ved statistisk vægtning. Vægtning af data giver mulighed for at rette op på skævheder i data efter dataindsamling ved at tildele de enkelte respondenter vægte, således at besvarelser fra underrepræsenterede grupper i stikprøven tildeles større vægt end besvarelser fra respondenter i overrepræsenterede grupper (Milhøj, 1994, s. 329).

Ved vægtning anvender vi ”analytical weights” (a-weights) i STATA. Disse vægte korrigerer for sandsynlighed ved udtræk til stikprøven, således at der vægtes omvendt proportionalt med sandsynlig-

heden for, at en observation udtrækkes til stikprøve. Vægtene er først afprøvet enkeltvis og efterfølgende samlet for at undersøge både, om tilføjelsen af en enkelt vægt eller vægtene til sammen vil ændre på udfaldene af de anvendte spørgsmål i analysen.

Følgende tabeller undersøger differencen i fordelingerne mellem populationen og datagrundlaget på udvalgte spørgsmål fra spørgeskemaundersøgelsen, både når der ikke vægtes, og når der vægtes samlet for uddannelsesdel, køn, hovedområde og karaktergennemsnit. Vægtningen af de individuelle faktorer er blevet undersøgt med samme fremgangsmåde.

TABEL A.5

Vægtede og uvægtede frekvenser på udvalgte spørgsmål fra spørgeskemaundersøgelsen blandt eux-elever

	Uvægtet	Vægtet	Forskel fra uvægtet
<i>Min oplevelse af uddannelsen passer med de forventninger, jeg havde til uddannelsen</i>			
Helt enig	15,31 %	15,46 %	0,16
Nærmest enig	43,75 %	44,49 %	0,74
Hverken/eller	20,82 %	20,70 %	-0,12
Nærmest uenig	13,88 %	13,52 %	-0,36
Helt uenig	6,25 %	5,84 %	-0,41
Total	100 %	100 %	
<i>Mine lærere er gode til at skabe sammenhæng mellem de gymnasiale fag og de uddannelsesspecifikke fag</i>			
Helt enig	11,21 %	11,89 %	0,68
Nærmest enig	30,36 %	31,55 %	1,19
Hverken/eller	24,71 %	24,16 %	-0,55
Nærmest uenig	20,29 %	19,43 %	-0,86
Helt uenig	13,42 %	12,90 %	-0,53
Total	100 %	100 %	

Kilde: Survey blandt eux-elever, Danmarks Evalueringsinstitut 2021.

Note: Forskellen mellem vægtede og uvægtede tal fremgår af tabellen som procentpoint.

Forskellene mellem de vægtede og uvægtede frekvenser ligger mellem -0,86 og 1,19 procentpoint. I forhold til vægtning af data gælder det, at hvis interessevariablen ikke afhænger af de inddelingskriterier, der vægtes efter, er vægtningen overflødig. Derimod kan man risikere at øge usikkerheden i de statistiske estimater ved vægtning, uden at vægtningen egentlig retter op på skævhed i data (Milhøj, 1994, s. 340). Når forskellen på de vægtede fordelinger og de uvægtede fordelinger ligger på dette niveau, vurderer vi således, at vægtningen ikke har en substantiel effekt på fordelingen af besvarelsene i spørgeskemaundersøgelsen. Derfor præsenteres uvægtede resultater i rapporten.

Databehandling og analyse

I rapporten er data blevet analyseret og afrapporteret som figurer baseret på frekvens- og krydstabeller. Vi har således foretaget en række deskriptive analyser, der både præsenterer de rå fordelin-

ger af variablene samt undersøger en række sammenhænge mellem enten to spørgsmål i spørgeskemaet eller et spørgsmål og et baggrundsmål fra registrene ved hjælp af krydstabeller. Til test af statistisk signifikans har vi anvendt χ^2 -test samt t-test.

Elevernes oplevelse af de tekniske eux-forløb

© 2021 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Colourbox

ISBN (www) 978-87-7182-570-1

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T
E eva@eva.dk
H www.eva.dk